

## I Surat ni Pablo ha Manahod a hidi a Taga Roma

### *Pagsalpak ni Pablo*

<sup>1</sup> Hikan ni Pablo, a esa a tagabu ni Jesu-Cristu. Pinili na ak penu magbalinak Apostol a esa a pinaangay na. Ket inbukod na ak a mangikasaba ha Mappiya a Baheta na Dios. <sup>2</sup> Ide a Mappiya a Baheta naalay dan a inkari na Dios ha kasuratan, ket sigud na a nepasurat hanidi a minahagpugto a palungo. <sup>3</sup> Mappiya a Baheta ket panggep ha annak na Dios, a ni Jesu-Cristu a Happo tam.

Niyaen, nagbalin a tolay ni Jesus, idi neenak hikuna ha kaputotan ni Dabid. <sup>4</sup> Ngem Dios paman i nakam na, ket nagtistigo a hikuna ket annak na idi mihagbiyag manon hikuna nagipu ha katay gipu ha kaddat na.

<sup>5</sup> Ket niyaen, nagipu ha ni Jesu-Cristu, inyatad na Dios ha nikan i gundaway a magbalin a esa a Apostol a pinaangay na, ket penu idilan ko i maski nu heya a tolay, a ngamin a lugar a manahod mina hidi ken magtongpal mina hidi ha nikuna, ket a deydeyaw ni Jesu-Cristu. <sup>6</sup> Pati hikam namati a taga Roma. Inayagan nakam na Dios, penu magbalin kam a kukuwa ni Jesu-Cristu.

<sup>7</sup> Ide i gipu na a magsuratak ha nikam ngamin a taga Roma, a ayayatan na Dios ken inayagan na a magbalin a totolay na.

Sapay mina, atoy ha nikam i kagbi ken talna na Dios a Hama tam ken ni Jesu Kristu a Hapo tam.

<sup>8</sup> Ha palungo na ngamin, magyamanak ha Dios babaen ha ni Jesu-Cristu, ta nabaheta na ngamin a tolay i panahod moy. <sup>9</sup> I Dios a serbiyam ko, katandi na a tahod i ipeta

ko, ket gipu ha Apo Dios magagitak a mangitoldu megipu ha Baheta na Annak na. Ket katandiyan na a kanayon a ikararagan takam, ha kada kararag ko, <sup>10-11</sup> ket kararag ko a nu kayat na, palobusan na ak mina a magpasyal ha nikam. Ta naalay dan a kayat takam pasiyalan, penu metoldu ko ha nikam i intoldu na Espiritu na Dios ha nikan, penu pumigsa kam ha panahod moy. <sup>12</sup> I kayat ko kagiyan a magdinaggap kitam mina; ta madaggapan kam gipu ha panahod ko, ket madaggapanak moy bi ha panahod moy.

<sup>13</sup> Kakabsat, kayat ko a makatandiyan moy ide, ta namin-makpal a panggep ko a umangay ha nikam, ngem atoy i makasalen ha nikan. I kayat ko a magdaggap ha nikam gipu ta atoy mina a sabali a kailiyam moy a magbalin a manmanahod ha ni Cristu bila iho ha sabali a il-ili a kona ha daggap ko idi ha kakalan moy a tolay, a bakkan a hidi a Judyo. <sup>14</sup> Ta ide i biyang ko. Ket ha nakam ko, kona nu keggahutak ha Dios, a magitolduwak mina ha maski nu heya a tolay, maski nu hadya i henan di, ken maski nu nagadal hidi, onu awan nakapagadal. <sup>15</sup> Isu i gipu na a kayat ko unay a mangitoldu ha Mappiya a Baheta ha nikam bila a maghen ha Roma.

### *I Pinakabalin na Dios a Mangipakatandi ha Mappiya a Baheta Na*

<sup>16</sup> Mapigsa unay i panahod ko ha ide a Mappiya a Baheta megipu ha ni Cristu. Ta gipu ha ide a Baheta, mepaenta i pinnakabalin na Dios a mangisalakan ha ngamin a manahod, maski i Judjudyo a nanahod ha palungo, ken maski i bakkan a Judyo a manahod ha yenan. <sup>17</sup> Ta gipu ha ide a Baheta na Dios, makatandiyan tam i pakapalinteg na totolay ha saguppang na Dios. I pakapalinteg na tolay i panahod di ha Dios. Awan ha sabali a pangpalinteg

ha tolay, nu awan a medilan ha panahod na. Ta kona ha nesurat ha libro na Dios, “I manahod la i palintegangan na Dios, hikuna a atoy i bigu a biyag a nagipu ha Dios. Ket awan a liwat hikuna ha pinangibaheta na Dios,” kon na surat.

### *I Pakaparusaan na Totolay*

<sup>18</sup> Niyaen, i Dios a atoy ha ontok, nepakatandi na dan a magsenti hikuna ha liwat parusaan na i ngamin a kinadukas natolay a awan manahod hanikuna gipu ha kinadukas di pinagimak di mateman i kinatahod. <sup>19</sup> Parusaan na hidi na Dios, ta minadiyan di hikuna, maski nu inpadinnang na Dios i ngamin a mabalin a katandiyang di megipu ha baggi na. <sup>20</sup> Maski idi pinarsuwa na Dios i lutak, hanggan ha yenan, mabalin a katandiyang di i Dios, maski nu awan di metan. Ta gipu ha ngamin a pinarsuwa na, maenta di i pinnakabalin na a magnanayon ken i kinadidos na. Inpadinnang na ito gipu ha pinarsuwa na. Isu i gipu na a pulos a awan ha mabalin di a pagpambar. <sup>21</sup> Ta maski nu katandi di a atoy i Dios, awan hidi magdeyaw onu magyaman ha nikuna. Imbes na, naging awan serserbe i nakam di, ket nadihaman i ngamin a nakam di. <sup>22</sup> Ipeta di a malaing hidi, ngem madagel la hidi. <sup>23</sup> Ta awan hidi magdeyaw ha Dios a awan matay. Imbes na, magdeyaw hidi ha sinangdidios a gimetan di ha karupa na baggi di a makappoy. Ket deyawon di i sinangdidios a manok, onu hayup, onu ulag.

<sup>24</sup> Isu, gipu ta kona hito i kinadagel di, pinabayan na hidi na Dios, a maggimet hidi ha madukas. Ket makasaniki i gimetan di ha esa ken esa. <sup>25</sup> Pinabayan na hidi, gipu ta tinallekodon di i kinatahod megipu ha Dios, ket tahodan di i sileng. Ta bakkan a Dios i deyawon ken serbeyan di, nu awan i pinarsuwa na i deyawon ken serbeyan di. Maski

nu Dios a mismo i namarsuwa ha ngamin, ket hikuna i madeyawan ha magnanayon. Oni ay!

<sup>26</sup> Niyaen, isu i gipu na a pinabayan na hidi na Dios, a maggimet hidi ha makasaniki. Ta maski i babbey a hidi, sinuletan di i ugali na magkabanga, a awan hidi makiduhog ha lallaki, nu awan i kakalan di a babbey i garteman di. <sup>27</sup> Ket kona bila hito ha lallaki a hidi. Madiyan di a magkabanga ha babbey, nu awan i kakalan di a lallaki i garteman di. Ket makasaniki i gimigimetan di ha esa ken esa. Isu ito i nagipuwana nu apay i bagbaggi di parusaan, ayun ha madukas a gimetan di.

<sup>28</sup> Niyaen, nebilang di i kinatahod na Dios a kas awan a balle, pinabayan na dan hidi. Ket awan na hidi sawayan a magnakam ha madukas a nakam di ken madi a ugali di. Maggimet la hidi ha maneg a ugali. <sup>29</sup> Gimigimetan di i ngamin a kalase na madukas. Sinumeni hidi, madukas i pagnakam di ha kakalan na tolay, nagpatay hidi, nakiingal hidi, i silisileng di ken i pinagdaya di. Maglinimad hidi. <sup>30</sup> Magpipinadukas hidi. Magsenti hidi ha Dios. Mapangas hidi, a napasindayag hidi. Awan moy deyaw ha kakalan di a tolay. Malaing hidi a mageriyok ha pagliwatan di. Awan hidi umuseg ha daddakkal di. <sup>31</sup> Awan hidi ha saniki. Awan di tungpalan i kari di. Awan ha kagbiyan onu anusan di. <sup>32</sup> Katandiyon di i linteg na Dios, a matay mina i ngamin a maggimet ha kona hay. Ngem maski nu katandiyon di ito, itulos di a gimetan. Ket i mas madukas paman, a awan la hidi magliwat ha kona he, nu awan bila a dagdagan di a paoniyon i kakalan di a mahagliwat.

## 2

### *Nalinteg i Pinanghukom na Dios*

<sup>1</sup> Niyaen, anya mina? Hukoman tam mina i totolay a kona ihay? Madi agay! Nu hukoman tam hidi, hukoman

tam bila i baggi tam. Ta kelliwat kitam bila, ket awan kitam melisi ha kakalan he a liwat. Isu, awan kitam ha pambar, nu ipeta tam a mahukoman mina hidi. <sup>2</sup> Katandi tam a nalinteg i pinanghukom na Dios ha maski nu heya a magliwat ha kona he. <sup>3</sup> Ngem nu ipeta tam a mahukoman mina hidi, baka kagin tam a awan ha pakahukoman na baggi tam, ket malisiyan tam i paghukom na Dios. Oray nu magkakalan i liwat tam. Madi ito agay! <sup>4</sup> Siguro nanakaman tam a maanus la i Apo Dios. Ket tahod ito, a maanus hikuna. Ngem nu kagin tam a malisiyan tam i paghukom na gipu ha anus na, madi i nakam tam. Makatandiyen tam mina a pasensiyaan na kitam na Dios, penu maketurong hikuna ha nikitam gipu ha kagbi na, a magbabawi kitam mina. <sup>5</sup> Ngem ide dan i problema tam: a maigat i nakam tam a awan kitam magbabawi. Isu i gipu na a nakarkaro i parusa na tolay ha pamalak nokkan a paghukoman na Dios, ket mepaenta i ingal na Dios ha ngamin a kelliwat. <sup>6</sup> Ta bilasan na Dios i kada tolay, ayun ha ginimet di. <sup>7</sup> Ha kappal, dagdagan di a maggimet ha mappiya, gipu ha tanegagay di a umangay ha langit. I Dios i mangyatad ha deyaw hanide ket maghen didi hanikuna hanggan awan kahad na. Idagento i atdinan na Dios ha biyag na a magnanayon. <sup>8</sup> Ngem atoy bi i kappal, ket gimetan di i bukod di a pagayatan. Ta kaykayat di i madukas. Ket makemot hidi. Tallekoda di i kinatahod, penu usegan di i kinadukas. Ket idagento i totolay a parusaan na Dios ha perpermi. <sup>9</sup> Magrigat ken magsaket i ngamin a umusoseg ha madukas, palungo ha Judyo ngem ha bakkan a Judyo bila. <sup>10</sup> Ngem magunggunaan i ngamin a umusoseg ha mappiya, a makipaghen hidi ha Dios ha magnanayon. Ket iyatad na ha nidi i deyaw ken talna, maski nu Judyo hidi, onu bakkan a Judyo. <sup>11</sup> Ta awan ha idumduma na Dios ha pinanghukom na.

<sup>12</sup> Niyaen, maski nu awan i Linteg na Dios ha dagenday a awan Judyo kas ni Moyses a nangyatad ha nidi a Judyo, magliwat paman hidi, ket maparusaan hidi. Ket maski nu atoy i Linteg na Dios ha dagenday a Judyo, magliwat bila hidi. Ket maparusaan hidi, maski nu katandiyan di i Linteg. <sup>13</sup> Ta awan ha mapalinteg ha saguppang na Dios gipu ha pakakatandi na ha Linteg na Dios, nu awan gipu ha pinagtongpal na ha Linteg na aye. <sup>14-15</sup> Niyaen, awan i Linteg na Dios ha bakkan a hidi a Judyo. Ngem maski nu awan di makatandiyan i Linteg na Dios, makatandiyan di i mappiya ken madukas, ket katandi di nu magliwat hidi. Ta masaket i nakam di, a mangipaliwat ha baggi di gipu ha liwat di. Onu kappal, makakemot hidi ha baggi di ha madukas, gipu ha bukod di a pagkatandi ha mappiya ken madukas. Isu i mangpatahod a katandi di na anya i kayat na Dios, maski nu awan di makatandiyan i Linteg na Dios. Ket kona nu nesurat na Dios i Linteg na ha nakam di, ta mepaliwat na nakam di i baggi di, nu magliwat hidi; onu kappal, ket mekemot na nakam di i baggi di, penu awan hidi magliwat.

<sup>16</sup> Isu, niyaen, katandiyan tam a dumemat nokkan i pamalak a inbital na Dios, a panghukoman na ha ngamin a tolay. Ket babaen ha ni Jesu-Cristu, hukoman na i ngamin a inpalimid di ha disalad na nakam di. Kona hito i panggep na Dios a inpakatandi na ha nikan ken ibaheta ko.

### *I Judyo a Hidi ken Linteg ni Moyses*

<sup>17</sup> Niyaen, ha nikam a Judyo, magpasindayag kam ha kina-Judyo moy inpeta moy hikam ket pinili na Dios kas tolay na. Ninamnamaan moy a masalakan ha pagkatandi ken pagtongpal moy ha linteg. <sup>18</sup> Ket tahod a katandi moy i pagayatan na Dios, ket katandi moy bila i paggimet ha mappiya, gipu ta netoldu dan ha nikam i Linteg na

Dios. <sup>19</sup> Ay, sigurado kam, kon moy, a metoldu moy i sabasabali a hidi a awan makatandi ha Dios. <sup>20</sup> Ket kona nu pinagbalin moy i baggi moy a maestro, ket kayat moy hidi a pagbalinan a estudyante moy. Ket gipu ta atoy ha nikam i Linteg, kagin moy a malaing kam ha ngamin a kinatahod ken kinalaing. <sup>21</sup> Niyaen, nu metoldu moy i dadduma a hidi, apay a awan moy metoldu i baggi moy? Kaskasabaan moy i magtakaw a hidi, ngem anya ha baggi moy? Ta magtakaw kam bila! <sup>22</sup> Ipeta moy a maneg i pinagibabbey, ngem magibabbey kam. Ipeta moy a magsenti kam ha didiosen. Ket tahod iday. Ngem i paghenan na didiosen i nagtakawan moy ha pangiwagah di a nawarak. <sup>23</sup> Ipeta moy a inaamakan i Linteg na Dios, ngem pasanikiyan moy i Dios, ta magsalungasing kam ha Linteg na! <sup>24</sup> Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Gipu ha madukas a ugali moy a Judyo, kagiyan di i Dios a madukas,” kon na bakkan a Judjudyo.

*I Tahod A Pinakakugit A Gimetan Na Espiritu Na Dios*

<sup>25</sup> Niyaen, hikam a Judyo talaga a ket nipabalar moy panagakugit gipu ta iday singyabes a kukuwa na kam na Dios. Ket oni ay! Atoy i panakabalar na nu tungpalan moy i Linteg na Dios. Ngem nu awan moy onudan i Linteg na Dios, i panagakugit moy awan balle na gipu ta i ugali moy kakalan na bakkan a Judyo a hidi a awan makugitan ket awan kukuwa na Dios. <sup>26</sup> Kona bila hito, ta hanide a bakkan a Judyo a awan pala nakugitan nu atoy bilig di a umuseg ha Linteg na Dios, nebilang hidi na a kas tolay na a nakugitan. <sup>27</sup> Ket maski nu awan hidi magpasakop ha pakidiosan na Judyo, basta nu magtongpal mina hidi ha Linteg na Dios, ket mepaenta di a maparusaan mina i Judjudyo. Ta Judjudyo gamen i naatdinan na Dios ha Linteg na. Ket Judjudyo gamen paman i mangpatiplad ha baggi di a toloy na Dios, a pakakugit di i baggi di a

kona hito. Ngem Judjudyo gamen i magsalungasing ha Linteg na Dios aye! <sup>28</sup> Ta heya dod i tahod a tolay na Dios? Ket anya i tahod a pangpasakop ha Dios? Bakkan a pinakakugit na parti na baggi i magpabalina ha tolay a tolay na Dios. Ta iday i tiplad a maghen ha lapos na baggi, ket magpabigu la ha itsura na baggi na tolay. <sup>29</sup> Ngem i masapul i kona ha pinakakugit na nakam na tolay a maghen ha disalad na baggi na. I kayat ko kagiyan a masapul a mapabigu manon i nakam na tolay. Ngem awan ha makapabigu ha nakam na tolay nu awan la i Espiritu na Dios. Ket i keangayan na ide i pinagtalak na Dios, maski nu awan a matalak i sabasabali a tolay.

### 3

<sup>1</sup> Niyaen, nu kona hito i kasasaad na Judjudyo, anya dod i pangabakan na Judyo ha bakkan a Judyo? Atoy wade i serbe na kinajudyo tam? <sup>2</sup> Oni ah, atoy! Ket dakkal i pagserbe na. I primero, a intalak na Dios i kagi na ha Judyo a hidi. <sup>3</sup> Anya nu awan a mapagtalkan i kappal ha dagenday a Judyo? Awan dod a mapagtalkan i Dios? Awan dod tungpalan na Dios i kari na. <sup>4</sup> Agay, kanayon mapagtalkan i Dios, maski nu masileng i ngamin a tolay. Ket kona ha nesurat ha kagi a Dios, a “Gipu ha ngamin a kagi mo, Apo, mepaenta i kinalinteg mo. Maski nu kayat di ka a paliwatan, O Apo Dios, maabak mo hidi, gipu ha nalinteg a kagi mo,” kon na surat na.

<sup>5</sup> Ngem ha kappal a tolay, makitabbegan hidi, gipu ta makillu i nakam di. Ta atoy i kappal, ket ipeta di a mappiya i pagserbe na liwaliwat di, a pangpaenta kan ha kinalinteg na Dios, kon na kan. Ta nu mekalan kanon i kinalinteg na Dios ken liwaliwat na tolay, mas malaka kanon a maenta i kinalinteg na Dios, kon na kan. Isu, ipeta di a makamadi i Dios nu parusaan na hidi gipu ha liwat di. Kona hito



i makillu a nakam na totolay. <sup>6</sup> Ngem madi i nakam di! Awan a mabalin a magliwat i Dios, a mangparusa ha liwaliwat na Judjudyo. Gipu ta nu i Dios ket nagliwat, ket isu hikuna i awan nalinteg a Huwes ket awan na kaya a maghukom ha lubong. <sup>7</sup> Siguro atoy i magnakam, a “Awanak mina maparusaan, nu magsilengak. Ta gipu ha sili-sileng ko, mepaenta i kasabaliyan na sileng na tolay ken kinatahod na Dios. Ket mas malaka a mangenta ha kinainamakan na Dios. Isu, mappiya dod i pagserbe na sileng ko,” kon na kan na makillu a tolay. <sup>8</sup> “Gimetan tam mina i madukas, penu maenta na totolay a mappiya unay i Dios,” kon na madukas a hidi. Ket i pangpaliwat Judyo a hidi a kona kan ihe i kinagi ko. Ngem madi i pangpaliwat di. Ket maparusaan hidi nokkan, ayun ha kinadukas di.

*Awan ha Nalinteg a Tolay*

<sup>9</sup> Niyaen, anya wade? Baka kagin moy a mas mappiya i Judjudyo ngem bakkan a hidi a Judyo? Ngem awan malla! Ta nepakatandi ko dan, a magkalan a naabak kami a Judyo ken hikam a bakkan a Judyo, gipu ha liwaliwat tam. <sup>10</sup> Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios:

“Awan ha maski esa a tolay a nalinteg ha saguppang na Dios.

<sup>11</sup> Pulos. Awan ha maski esa a makakatandi ha Dios, ket awan ha magkayat a manahod ha nikuna.

<sup>12</sup> I ngamin a tolay, tinallekoda di dan i Dios. Ket nagbalin hidi ngamin a madukas. Awan ha maski esa a maggimet ha mappiya.

<sup>13</sup> Kona hidi ha labbang a nelukat ken mabuyok, ta kanayon hidi magsileng. Ket dayaan di i totolay gipu ha sileng di. Ket kona ha palagad na ulag a makapatay i kakkagi di.

<sup>14</sup> Kanayon a magpasaket hidi, a ilunod di i kakalan di a tolay.

<sup>15</sup> Malaka la ha nidi i mammuno.

<sup>16</sup> Ha maski nu hadya a angayan di, dadailan di ken pasaketan di i biyabiyag na agagum di.

<sup>17</sup> Pulos, awan di katandi i biyag a matalna.

<sup>18</sup> Awan di nakaman a manteng mina hidi a magliwat ha Dios,” kon na nesurat ha Libro na Dios.

<sup>19</sup> Niyaen, makatandiyan tam a ha ngamin a nesurat ha Linteg na Dios, ket nesurat para ha nikami a Judyo. Ta hikami i sakop na Linteg. Ket madaggi i biyang mi aye a magtongpal mina ha Linteg na Dios, ngem awan mi matungpal. Ket awan la hikami, nu awan bila i ngamin a totolay i magsalungasing ha Linteg na Dios. Inpesurat na Dios i Linteg na, penu makatandiyan na ngamin a tolay a maparusaan mina hidi, ket penu paggimakan na i ngamin a pambar di. <sup>20</sup> Isu, awan ha mapalinteg ha saguppang na Dios gipu ha pinangtongpal na ha Linteg. Ta inpesurat na Dios i Linteg a pangpakatandi na ha totolay a kelliwat hidi.

### *I Pinangpalinteg na Dios ha Totolay*

<sup>21</sup> Niyaen, ha tiyempo a yenan, sabali manon i in-pakatandi na Dios ha totolay. Ta idi palungo, in-pakatandi na gipu ha Linteg i pakaparusaan na totolay. Ngem ha yenan, in-pakatandi na i pakapalinteg na totolay. Ket awan a makibiyang i linteg ha ide, maski nu atoy i nesurat ha Linteg ken Libro na Dios megipu ha ide a panggep na Dios, a pangpalinteg na ha totolay. <sup>22</sup> Niyaen, palinteg na Dios i ngamin a manmanahod gipu ha panahod ni Jesu-Cristu. Ket awan ha idumduma na Dios. <sup>23</sup> Ta nagliwat dan i ngamin a tolay, ket madiyo i kinappiya tam ha kinappiya na Dios. <sup>24</sup> Isu a mapalinteg hidi ngamin ha saguppang na Dios gipu ha kagbi na. Ta gipu ha ni Jesu-Cristu, a nangsaka ha liwaliwat na tolay, mapalinteg hidi. Ket pulos, awan ha bayad di. <sup>25</sup> Pinaangay na Dios ni Cristu, penu magbalin hikuna a kasulet tam ha katay na.

Ket niyaen, gipu ha digi na, hikuna i pakapakawanan na liwat na totolay, gipu ha pinagtalak na. Ginimet na Dios ide, penu ipaenta na i kinalinteg na. Penu ha ginemat na ide. Ta idi tiyempo a nobos, inanusan na Dios ken pinasensiyang na i liwaliwat na tolay. <sup>26</sup> Ngem ha yenan a tiyempo, nepaenta na a awan hikuna nagpabiyan ha liwaliwat. Ta atoy ni Cristu a naparusaan gipu ha liwat tam. Isu, gipu ta kona hito, makatandiyan tam a malinteg i Dios talaga ket magpalinteg hikuna ha ngamin a manahod gipu ha panahod ni Jesus.

<sup>27</sup> Isu, niyaen, anya i mabalin tam a pagpasindayag? Awan malla! Ta awan ha lugar para ha pagpangas tam. Nu kaya tam a magtungpal ha Linteg na Dios, mabalin bi a makapasindayag kitam. Ngem awan kitam makatungpal ha Linteg na Dios. Ket awan ha lugar para ha pagpangas tam ha panahod. Ta awan man ha gimetan tam, nu manahod kitam, nu awan la a tahodan tam i Dios. <sup>28</sup> Ta makatandiyan tam a mapalinteg i tolay ha saguppang na Dios gipu ha panahod la, ket bakkan a gipu ha pinangtungpal na ha Linteg.

<sup>29</sup> Ha nakam na kappal, kagin di a Judjudyo la i mesalakan na Dios. Ngem madi i nakam a kona hay. Ta isalakan na bila i bakkan a hidi a Judyo. <sup>30</sup> Ta isesesa i Dios. Ket palinteg na i Judyo a hidi gipu ha panahod di, a magkalan ha pangpalinteg na ha bakkan a hidi a Judyo gipu ha panahod di. <sup>31</sup> Niyaen, nu mesalakan kitam gipu ha panahod tam, pabiyanan tam mina i Linteg? Awan la. Imbes na, nu manahod kitam ha ni Jesu-Cristu talaga, sinorotan tam i tahod a kagiyan na Linteg.

#### 4

*I Pagahegan Tam a Nepaenta gipu ha ni Abraham*

<sup>1</sup> Niyaen, nanakaman tam mina ni Abraham, i minappo na kaputotan na Judyo a hidi. Anya i pakesalakanan na? <sup>2</sup> Nu napalinteg ni Abraham ha saguppang na Dios gipu ha ginimet na, atoy mina i pagpasindayag na. Ngem awan hikuna makapagpasindayag ha saguppang na Dios. <sup>3</sup> Ta nesurat ha Libro na Dios, a “Nanahod ni Abraham ha Dios. Ket gipu ha panahod na, inbilang na Dios a nalinteg hikuna,” kon na surat.

<sup>4</sup> Niyaen, nu atoy i magtarabaho, matangdanan hikuna. Awan a mebilang a regalo i tangdan na, nu awan a suweldo na bannog na. <sup>5</sup> Ngem nu atoy i manahod ha ni Jesu-Cristu ken awan magtalak ha bukod na gimet, manahod hikuna ha Dios a mahagpalinteg ha nagliwat a hidi. Ket mebilang hikuna a nalinteg ha saguppang na Dios gipu ha panahod na. <sup>6</sup> Ide i kayat na kagiyan ni Dabid, idi kinagi na a maragsak i ibilang na Dios a nalinteg, maski nu bakkan a gipu ha ginemigimet di nu awan gipu ha panahod di ha Dios. Kinagi ni Dabid, <sup>7</sup> “Maragsak hidi a pinakawan na Dios ha kinadukas di, a inadya na i ngamin a liwat di. <sup>8</sup> Maragsak hidi a ibilang na Dios a awan dan ha liwat di,” kon ni Dabid idi.

<sup>9</sup> Niyaen, anya wade? Ide agraksak para ha Judjudyo la a nakugitan? Awan. Madi Iday! Ito ket para bila ha bakkan a Judjudyo a awan a hidi a awan nakugitan. Binasa tam iday a paset na Libro na Dios a nagkagi, a “Nanahod ni Abraham ha Dios, ket gipu ha panahod na, inbilang na Dios a nalinteg hikuna.” <sup>10</sup> Niyaen, hangan ito a nagimet? Ha palungo, onu kobosan a pinnakakugit ni Abraham? Katandiyen tam a nebilang na Dios ni Abraham a nalinteg idi palungo na pinakakugit na, maski awan ha pangpasakop na ha Dios, nu awan la i panahod na. <sup>11</sup> Nagdilokod i pinakakugit na, ket pagtiplad ito a inbilang na hikuna na Dios a nalinteg gipu ha panahod na,

maski idi tiyempo a awan pala nangtongpal ni Abraham ha inbon na Dios, a awan pala nakakugit i baggi na. Niyaen, gipu ta kona hito ha ni Abraham, nagbalin hikuna a kona ha minappo na ngamin a manahod ha Dios, maski awan nakakugit i baggi di. Ginimet na ito na Dios penu mepaenta na a mapalinteg i tolay gipu ha panahod na, maski nu awan ha pakatandi na megipu ha Linteg na Judyo. <sup>12</sup> Ket kona bila hito a nagbalin bila ni Abraham a kona ha minappo na Judjudyo awan la nakugitan ngem umunod bila hidi ha pamati ni Abraham. Gipu ta i pamati na pinumigsa, oray pay ide awan pala hikuna nakugitan.

#### *Magiwat Tam i Kari na Dios gipu ha Panahod*

<sup>13</sup> Inkari na Dios ha ni Abraham ken ha kaputotan na a dumemat nokkan i tiyempo, ket magbalin hidi a makinkukuwa ha ngamin a lutak. Inkari na ito na Dios, ket bakkan a gipu ta nangtongpal ni Abraham ha Linteg, nu awan gipu ta nanahod hikuna. Ket inbilang na Dios a nalinteg hikuna. <sup>14</sup> Niyaen, nu meyatad mina i inkari na Dios gipu ha pinagtongpal na tolay ha Linteg, awan ha serbe i panahod na tolay. Ket madadail la mina i kari na Dios, gipu ta awan maalap na tolay. <sup>15</sup> Ta i keangayan na Linteg na Dios ket i tolay a naparusaan. Ta awan a esa a makatongpal ha Linteg. Ta nu basta a atoy i linteg atoy a sigurado i mangisalongasing hito.

<sup>16</sup> Isu, niyaen, makatandiyen tam a gipu ha panahod la i pakaalapan tam ha inkari na Dios. Pinanggep na a kona hito penu maalap na tolay i inkari na Dios gipu ha kagbi na. Ket mapatalgedan i inkari na aye, a kona ha sagut, para ha ngamin a nikitam a kaputotan ni Abraham. Ket gipu ta kona hito, magiwat tam i sagut na Dios, maski nu Judyo kitam, onu bakkan a Judyo. Maski nu umuseg kitam ha Linteg ni Moyses onu awan. Basta manahod kitam a

## Taga Roma 4:17 14 Taga Roma 4:25

kona ha panahod ni Abraham. Ta mebilang ni Abraham a minappo na ngamin a manahod. <sup>17</sup> Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Pinagbalin taka a apo na ngamin a manahod, a maghen ha makpal a bayan,” kon na Dios. Ket hito a kari ket natungpal gipu ta ni Abraham i hama tam amin ha sanguanan na Dios. I Dios a tinahodan ni Abraham, hikuna i magpabiyag manon ha minatay a hidi. Ket hikuna i mangiparsuwa ha ngamin gipu ha kagi na. Oni ay!

<sup>18</sup> Niyaen, ide paman i inkari na Dios ha ni Abraham. Ket nesurat ha Libro na Dios, a “Kona ihe i kaputotan mo nokkan, a kona ha ngamin a pusiyan a maghen ha langit i kakpal di,” kon na Dios. Maski nu awan a mabalin a magyenak ni Abraham, nanahod hikuna ha nipeta na Dios. Ket ninamnamaan na ket tinahodan na i kari na Dios. Ket hito nagbalin hikuna a minappo ha ngamin a manahod a naghén ha makpal a baybayan <sup>19</sup> Idi tiyempo a kinagi na ito na Dios, nagsangagasut i idad ni Abraham. Ngem awan a kumapoy i panahod na, maski idi inbilang na i baggi na a kona ha natay dan, ken awan a mabalin a magenak ni Sara, a kabanga na. <sup>20</sup> Awan linumpas i panahod na. Ket awan hikuna nagduwaduwa ha kari na Dios. Isu i gipu na a dineyaw na i Dios, ket tulos, pinumigsa hikuna ha panahod na. <sup>21</sup> Katandi ni Abraham a sigurado a tungpalan na Dios i kari na. <sup>22</sup> Ket iday i gipu na a inbilang na Dios a nalinteg ni Abraham, gipu ha panahod na.

<sup>23</sup> Niyaen, ha iday a pagkagi a “Nebalang a nalinteg.” Bakkan a para ha ni Abraham la iday, <sup>24</sup> nu awan pati hikitam bila a mebilang a nalinteg. Oni! Para ha nikitam a manahod ha Dios. Hikuna i Dios a nagpabiyag manon ha ni Jesus a Happo tam. <sup>25</sup> Negiwat ni Jesus idi a matay hikuna, penu maadya na i liwat tam. Ket pinabiyag na manon na Dios, penu palinteg na kitam ha saguppang

na Dios.

## 5

### *I Pakapalinteg Tam ha Saguppang na Dios*

<sup>1</sup> Niyaen, napalinteg kitam ha saguppang na Dios gipu ha panahod tam. Isu i gipu na a matalna i kasasaad tam ha Dios gipu ha ginimet na Happs tam a ni Jesu-Cristu.

<sup>2</sup> Gipu ha ni Jesu-Cristu, neraman kitam ha kagbi na Dios. Ket niyaen, makatulos kitam ha pagraman tam aye ha kagbi na. Ket magragsak kitam, ta sigurado i namnamaan tam ha Dios, a atdinan na kitam nokkan ha kinadios na a mismo. <sup>3</sup> Ket awan la ito i ragsakan tam, nu awan bila a magragsak kitam ha rigrigat tam. Ta katandiyen tam a nu atoy kitam ha rigat, matolduwan kitam bila a magattam.

<sup>4</sup> Ket nu magattam kitam, iday i katahodan a matured i panahod tam. Ket nu matured i panahod tam, mepaenta a kuston i panahod tam, a pinadas na kitam na Dios, ket natalak hikuna ha panahod tam. Isu, sigurado a maalap tam i namnamaan tam. <sup>5</sup> Ket awan kitam nepaayan gipu ha namnamaan tam aye, ta ayayatan na kitam na Dios a tahod. Ket mapadas tam i pinagayayat na Dios gipu ha Espiritu na Dios a neyatad na ha nikitam.

<sup>6</sup> Kona ha ide i dakkal a pinagayayat na Dios ha nikitam. Ta idi dinumemat i tiyempo a inbital na Dios, natay ni Cristu gipu ha nikitam a mahagliwat. Maski nu pulos, a awan ha kabaelan tam a maggimet ha mappiya, natay hikuna para ha nikitam. <sup>7</sup> Niyaen, katandiyen tam a marigat talaga nu magpili i esa a tolay a matay para ha sabali a tolay, maski nu mappiya iday a sabali. [Ngem baka atoy tagesa i maketured a matay gipu ha sabali, hikuna nagtulong hanikuna a sabali.] <sup>8</sup> Ngem niyaen, inpaenta na Dios i ayat na ha nikitam ha kona he: Idi mahagliwat kitam pala, natay ni Cristu gipu ha nikitam. <sup>9</sup> Ket nu kona he a

napalinteg dan kitam ha saguppang ha Dios gipu ha digi ni Cristu a umayus para ha nikitam ken awan ha duwaduwa a ilisi na kitam ha ingal na ket hukom na. <sup>10</sup> Ta idi tiyempo ito, ket kasenti na kitam na Dios. Ngem niyaen, pinagbalin na kitam a ilailay na, gipu ha katay na Annak na. Niyaen, gipu ta ilailay na kitamon na Dios, dakdakkal i kasiguradowan a mesalakan kitam gipu ha biyag ni Cristu. <sup>11</sup> Ket awan la ito, nu awan a magragsak kitam ha Dios gipu ha Happo tam a ni Jesu-Cristu, a namagbalin ha nikitam a ilailay na Dios.

*Sabali a Ginimet Ni Adan ken i Ginimet Ni Cristu*

<sup>12</sup> Niyaen, makatandiyen tam mina i pakakatayan na totolay. I nekaesa a tolay ha lutak, hikuna ni Adan. Ket idi tiyempo a naghén ni Adan ha lutak, awan ha liwat ha lutak ken awan ha katay. Ngem nagliwat ni Adan. Ket gipu ha liwat na, natay hikuna. Niyaen, tinawed na ngamin a annak na i kinadukas ni Adan, gipu ta ngamin a totolay nagliwaliwat (ta hikitam ngamin i kaputotan ni Adan). Isu i pakakatayan na tolay ha lutak aye. <sup>13</sup> Ta nangrugi idi palungo hanggan idi tiyempo a nangiyatad na Dios ha ni Moyses ha Linteg, nagtulos i tolay a hidi a magliwat. Ngem idi awan ha Linteg na Dios, isu awan ha nepabasolan ha magsukir uno sumupyat ha linteg. <sup>14</sup> Ngem nangrugi idi tiyempo ni Adan hanggan ha tiyempo ni Moyses, nagturay i katay ha ngamin a tolay. Maski ha nidi a awan a nagliwat a kona ha ni Adan a nangsalingasing ha kagi na Dios.

Niyaen, ha ni Adan, mabalin a pagkalanen tam ni Adan ken ni Kristu. <sup>15</sup> Ngem awan hidi magkalan. Ta gipu ha liwat ni Adan, natay i kakpalan a totolay. Ngem bakkan ha sagut na Dios, a awan tam mabayadan. Ta gipu ha ni Jesu-Cristu a esa la a tolay, i kagbi na Dios mas dakkal ngem kakpalan aye, ken nibilang na hidi a nalinteg. <sup>16</sup> Ket atoy



a kasabaliyan ha regalo na Dios ket i liwat ha esa tolay. Ta idi nagliwat ni Adan, nangiyalis iday esa a liwat na ha ngamin, hanggan hinukom na Dios i ngamin a tolay. Ket i keangayan na i pagparusa na Dios. Ngem niyaen, maski nu kumakpal unay i liwat, nakaabot ha nikitam ide a sagut na Dios. Ket i keangayan na i pagibilang na ha nikitam a napalinteg gipu ha ginimet ni Cristu. <sup>17</sup>Maski nu nagturay i katay ha ngamin a tolay gipu ha liwat na esa, a ni Adan, dakdakkal paman i ginimet na esa, a ni Jesu-Cristu. Ket ha ngamin a gumiwat ha ide a kumakapal i kagbi na Dios, giwatan di bila i kinalinteg na Dios. Ket magturay nokkan hidi, ha biyag a magnanayon, gipu ha ni Jesu-Cristu.

<sup>18</sup>Niyaen, madinnang mina ito a pagitoldu ko ha nikam. Gipu ha liwat a ginemat na esa, a ni Adan, mahukoman i ngamin ken maparusaan mina hidi. Ken gipu ha esa a ginimet ni Cristu a nalinteg, napalinteg i ngamin ken pabiyagan na hidi. <sup>19</sup>Ta gipu ha liwat na esa, ket nagbalin a mahagliwat i kakkalan. Isu a gipu ha pinagtongpal na esa, a ni Cristu, ket magbalin a malinteg i kakkalan heya. <sup>20</sup>Ket nepasurat na Dios i Linteg, penu kumakpal mina i liwaliwat natotolay. Ngem maski nu hangan i kakkal na liwat, kumakpal pala i kagbi na Dios. <sup>21</sup>Isu, maski nu nangabak i liwat, i nagimet na katay, naabak ito gipu ha kagbi na Dios. Ken niyaen, ide kagbi na Dios isu hikuna i nangabak, gipu ha ginimet ni Jesu-Cristu i happo tam, ket niyaen mabalin dan i tolay a agbalin a nalinteg ha saguppang na Dios ken magbiyag a kaduwa ha ni Apo Dios a magnanayon.

## 6

### *I Pangabakan Tam Ha Kinadukas*

<sup>1</sup> Niyaen, anya mina i nakam tam? Ta netoldu ko dan a maski nu hangan a kakkal i liwat tam, kumakpal pala i

kagbi na Dios. Isu, anya dod? Itulos tam mina i liwat tam, penu kagbiyan na kitam na Dios ha mas makpal? <sup>2</sup> Madi ito agay! Ta kona nu minatay kitam dan, ket awan manon ha turay i liwat ha baggi tam. Isu, awan kitam mina umusoseg ha liwat, nu tahod a tinallekoda tam i liwat tam. <sup>3</sup> Makatandiyan tam mina a idi nabinyagan kitam a kas pinagesa tam ha ni Cristu, nebilang a nakaagum kitam bila ha nikuna ha katay na. <sup>4</sup> Isu, gipu ha pinakabinyag tam, nebilang kitam a kaagum ni Cristu a nelabbang, penu mebilang kitam bila a kaagum na ha bigu a biyag na. Ta napabiyag manon hikuna gipu ha pinnakabalin na Amang Dios. Ket niyaen, mabalin bila ito ha nikitam. <sup>5</sup> Ta nu nagpasakop kitam ha ni Cristu, a kaaguman tam hikuna a minatay, siyempre, iraman kitam bila a minagbiyag ha manon. Ta hito ket bigu a biyag a inyatad na Dios nikitam.

<sup>6</sup> Katandi tam a natay dan i alegid a kinatolay tam a madukas. Ta neraman hikuna ha ni Cristu, idi nelansa hikuna ha kudos. Isu, pati ide a alegid a kinatolay tam, nelansa bila hikuna, penu madadail i pinnakabalin na, ket awan na kitam mapilit a maggimet ha madukas. Isu, gipu ta kona hito, awan kitam mina a patagabu ha kinadukas. <sup>7</sup> Halimbawa: Nu matay i esa a tolay, nawayaan dan hikuna ha pagliwaliwat na. Ket natay dan hito i kagipuan ha liwat na. <sup>8</sup> Ket niyaen, awan la a nairaman kitam ha ni Cristu idi natay hikuna ngem hikitam bila nairaman hanikuna ha pagbiyag na. Kona he i panahod tam.

<sup>9</sup> Katandiyan tam a pinabiyag na manon na Dios ni Cristu, ket awan manon a matay. Ta awan manon i pinnakabalin na katay ha nikuna. <sup>10</sup> Naminesa a minatay hikuna gipu ha ngamin a liwat tam. Ket kuston i pinangabak na ha liwat. Awan na manon masapul a matay. Niyaen, magbiyag hikuna, a magisesa hikuna ken

Apo Dios. <sup>11</sup> Isu, kona bila hito ha nikitam. Ibilang tam mina a natay kitam dan ha kabaelan na liwat, ket mabigu manon i biyag tam, a magserbe kitam ha Dios gipu ha pinagisesa tam ha ni Jesu-Cristu.

<sup>12</sup> Niyaen, gipu ta kona hito i panahod tam, awan tam mina palobusan a iturayan na liwat i baggi tam. Awan tam mina tongpalan i madukas a kasoran na baggi tam. <sup>13</sup> Awan tam mina itulok a magliwat i maski anya a paset na baggi tam. Ta bakkan a panggimet i baggi tam ha madukas, nu awan a iyatad tam mina i baggi tam ha Dios, a kona ha magbiyag manon a naggipu ha natay. Iyatad tam mina i baggi tam ha Dios, penu usaran na kitam ha mappiya a panggep na. <sup>14</sup> Mappiya niyaen, ta awan a masapul a iturayan na kitam na liwat. Ta bakkan manon i agum tam. Nagagum ha nikitam i Linteg idi, ket kanayon a nangipaliwat ha nakam tam. Ngem niyaen, magagum ha nikitam i kagbi na Dios a magpabalin ha nikitam a maggimet ha mappiya.

### *Keggahut Kitam Ha Dios a Patagabu Kitam Mina Ha Kinalinteg Na*

<sup>15</sup> Siguro makitabbegan i kappal, ket ipeta di, “Nay, magliwat kitam dan! Mapalobusan kitam a magliwat, ta awan na kitam masaway na Linteg. Ta bakkan a pinagtongpal tam ha Linteg i pakesalakanan tam, nu awan i kagbi na Dios,” kon di. Ngem madi i pagnakanakam a kona hay! <sup>16</sup> Teman moy, ta makatandiyan tam mina ha ide: Nu atoy i pagpatagabuan moy, magbalin kam a tagabu a tahod. Ket mabalin ito ha madukas a kasoran moy, onu Apo Dios a kayat moy a usigan. Nu piliyan moy i madukas a pagpatagabuan moy, magbalin kam a tagabu na madukas. Ket maparusaan kam nokkan ha katay. Ngem nu Dios i piliyan moy, a pagpatagabuan

moy, umusoseg kam ha pagayatan na Dios, ket nokkan, mebilang kam a nalinteg ha saguppang na.

<sup>17</sup> Ngem niyaen, magyaman kitam ha Dios. Ta tagabu na kam idi na madukas. Ngem bakkan manon ha yenan. Ta nagbabawi kam a tahod. Ket niyaen, umusoseg kam a tahod ha pagitoldu na Dios a giniwat moy. <sup>18</sup> Inwayawaya na kam ha liwaliwat moy. Ket niyaen, nagbalin kam a tagabu na Dios, a gimetan moy i nalinteg. <sup>19</sup> (Magkagiyak ha dende ha madibbew a kagi, a kona ha “tagabu” ken “pagpatagabuan,” penu malaka mina a makatandiyan moy.) Tinumulok kam idi a pinatagabu ha kinaromsa ken kinadukas, ket kimmaru i madukas a panggep moy idi. Ngem niyaen, masapul a tumulok kam a patagabu ha kinalinteg hanggan pasig la a mappiya i panggep moy ken gimetan moy.

<sup>20</sup> Idi tagabu na kam na liwat, awan a masapul a magtongpal kam ha kinalinteg. <sup>21</sup> Ngem anya i nagungguna moy ha dagenday a ginimet moy, a pakasanikiyan moy ha yenan? Awan malla! Ta keangayan na denday i katay! <sup>22</sup> Ngem ha yenan, bakkan na kam a tagabu na liwat, nu awan a tagabu na kam na Dios. Ket magunggunaan kam ha bigu a biyag a nebukod ha serbe na Apo Dios. Ket keangayan na ide i biyag na Dios a magnanayon. <sup>23</sup> I hukom na nagliwaliwat a biyag ket katay ken parusa a awan kahad. Ngem biyag a magnanayon i isagut na ha ngamin a neraman ha ni Jesu-Cristu a Happo tam.

## 7

### *Awan Kitam Masaway Gipu Ha Linteg*

<sup>1</sup> Kakabsat, makatandiyan moy mina ide a isurat ko ha nikam, ta makatandiyan moy megipu ha linteg na totolay ken linteg na gobyerno. Ket kona ha ide a ipeta ko ha nikam: Iturayan na linteg i tolai hanggan kebbiyag

la i tolay heya. Nu matay i tolay, awan na hikuna meturayan na linteg. <sup>2</sup> Niyaen, ihalimbawa ko a kona ha ide: Nu atoy i esa a babbey a kekkabanga, awan manon hikuna a makakabanga hanggan matay i kabanga na. Nu matay i kabanga na, mawayawayaan manon hikuna a magkabanga, ket awan na kemotan na linteg. Kona hito i nesurat ha linteg tam. <sup>3</sup> Isu, niyaen, nu makikabbilay i babbey ha sabali a lallaki, ket kebbiyag pala i kabanga na, mebilang i babbey aye a mangilallaki, ayun ha linteg tam. Ngem nu matay i kabanga na, mawayawayaan hikuna a magkabanga, ayun ha linteg tam, ket awan ha liwat na.

<sup>4</sup> Iday i halimbawa ko ha nikam, kakabsat, ket kona bila ha nikitam. Ta nebilang kitam a natay idi natay ni Kristu, gipu ha pinagisesa tam ha baggi na. Ket niyaen, nebilang kitam a magbiyag manon, gipu ha pinagbiyag na manon ni Kristu. Isu, niyaen, kona ha nagsina kitamon ha Linteg, a nakikagalotan tam, ket mawayawayaan kitam a makikabanga ha ni Kristu, penu mausar kitam ha idi panagserbi ha Dios.

<sup>5</sup> Idi palungo, idi tinatongpal tam la i madukas a kaso-ran tam, atoy i anegan na Linteg. Ket gipu ta inanegan na Linteg idagenday, idagenday malla i kinakasoran tam a gimetan. Ket gipu ta kona hito i madukas a pinag-gimigimet tam, i keangayan tam i katay ken parusa na Dios. <sup>6</sup> Ngem niyaen, nawayawayaan kitamon ha Linteg, gipu ta natay kitam ha nangbalud idi ha nikitam. Awan kitamon a magserbe ha alegid a sakop na Linteg, nu awan a usigan tam i Dios. Ta pinabigu na kitam na Espiritu na Dios.

*I Linteg i Pakakatandiyon tam a Kelliwat Kitam*

<sup>7</sup> Niyaen, siguro makitabbegan i kappal, ket ipeta di, “Isu, nu kona hito, i Linteg dod i pakaliwatan na tolay. Madukas dod i Linteg aye!” Ngem madi i pagnakanakam

a kona hay. Ta ide a Linteg i nangipakatandi ha nikitam a kelliwat kitam. Halimbawa: Nu awan a nesurat ha Linteg, a “Awan ka sumeni,” awan tam makatandiyen a magliwat kitam ha Dios, nu sumeni kitam. <sup>8</sup> Ngem idi natolduwan kitam a madukas kan i sumeni, agay, pinumigsa paman i pinagseni tam. Isu, mepeta bila a gipu ha Linteg, pinumigsa i kinadukas tam. Ta gipu ha Linteg, linumaing i pagkatandi tam ha kala-kalase na liwat, a kona ha pinagseni. Nu awan na kitam suroan na Linteg, awan tam makatandiyen nu anya i liwat tam ha Dios.

<sup>9</sup> Ket isu ide nasuroanak ide ha Linteg. Makatandiyen ko hikan ket nakaro a liwat ko, ket naiyadeyawak ha Dios. Nagliwaliwatak ken naokomanak dan a patayan. <sup>10</sup> Niyaen, nu atoy mina i makatongpal ha Linteg na Dios, mappiya mina i biyag na. Ngem idi nakatandiyen ko i Linteg, nakatandiyen ko a pulos, awan ha makatongpal ha Linteg, nu awan a pakaliwatan na la ito. Isu i gipu na a makatandiyen ko a maparusaanak mina. Isu, maski nu magiwat ko mina i mappiya a biyag gipu ha Linteg, awan ko magiwat. Imbes na, magiwat ko la i parusa a naisina ha Dios a awan kahad. <sup>11</sup> I kinadukas na nakam ko i nangallilaw nikan. Ta kagin ko a mappiya mina i biyag ko, gipu ha ngamin a pinagtongpal ko ha Linteg na Dios. Ngem awan ko ito tinongpal, nu awan a liniwatan ko. Ket i keangayan na ito i parusa. <sup>12</sup> Isu, makatandiyen tam a mappiya i Linteg na Dios. Awan ha kinadukas na, ta malinteg i Dios, ket hikuna i nangpesurat ha Linteg heya.

<sup>13</sup> Niyaen, i kagiyen na ket i mappiya a Linteg na Dios i resulta na tolai ket naisina ha Dios? Ngem madi i pagnakanakam a kona hay. Ta awan ha sabali a gipu na parusa na Dios, nu awan i sabali a rason i parusa na Dios ngem i kinadukas tam, gipu ta kinadukas tam ket umangay kitam ha inamakan a Linteg na Dios mas

kinomaro i liwat gipu ta kasoran tam a mangsalungasing ha linteg. Ngem i panggep na Dios ha Linteg na ket makatandiyen tam i nakaro a kinadukas na nakanakam tam gipu ta sinalungasing tam i linteg.

*I Duwa a Kababalin na Tolay*

<sup>14</sup> Katandiyen tam a mappiya i Linteg na Dios, gipu ta i Espiritu na Dios i nangpesurat. Ngem ha nikan, tolayak la, a malaka la a magliwat i kinatolay ko, a ito a kayatan nabaggi ko a na liwaliwat ko meturay ha nikan. <sup>15</sup> Awan ko makatandiyen i gimigimet ko. Ta awan ko gimetan i mappiya a kayat ko a gimetan. Imbes na, gimetan ko la i madukas, maski nu madiyan ko ito a gimetan. <sup>16</sup> Ngem nu madiyan ko idagenday a madukas a gimigimetan ko, magoniyak ha kinappiya na Linteg a mangsaway mina ha nikan. <sup>17</sup> Isu, nu kona hito i pinagmadi na nakam ko, ngem inumuseg paman i baggi ko ha madukas, mepaenta a bakkan a hikan i maggimet ha madukas, nu awan i alegid a kinatolay ko a maghen ha baggi ko. <sup>18</sup> Katandi ko a madukas ide a alegid a kinatolay ko. Ta maski nu kayat ko a gimetan i mappiya, awan ko kaya. <sup>19</sup> Ta awan ko magimet i mappiya a kayat ko a gimetan. Ngem gimetan ko la i madukas a madiyan ko a gimetan. <sup>20</sup> Nu gimetan ko i madiyan ko a gimetan, mepaenta na a bakkan a hikan i makingimet, nu awan i alegid a kinatolay ko a makaliwat.

<sup>21</sup> Isu, ide i makatandiyen ko ha kasasaad ko aye. Nu kayat ko a maggimet ha mappiya, i madukas la i mabalin ko a gimetan. <sup>22</sup> Maski ha bigu a kinatolay ko, i pagayatan na i Linteg na Dios. <sup>23</sup> Ngem napadas ko ha baggi ko i maglinaban a hidi. Ta sabali i usegan na baggi ko ha usegan na nakam ko. Ket kona ha mangabak i baggi ko ha nakam ko, hanggan nebaludak gipu ha keliwaliwat ito a kinasigud na ha baggi ko. <sup>24</sup> Kakagbiyak a tahod! Heya

wade i makesalakan ha nikan ha madukas a baggi ko aye? Agay! Neturongak dan ha parusa ta hikuna i ikakaalay ko ket i kasina ko hanikuna a magnanayon. <sup>25</sup> Niyaen, dakkal i pinagyaman ko ha Dios, ta atoy i Happo tam a Jesu-Cristu a mangisalakan ha nikan!

Isu, ide dala i kasasaad ko: umusosegak ha pagayatan na Dios gipu ha bigu a nakam ko. Ngem gipu ha alegid a kinatolay ko, meturayan pala na liwaliwat i baggi ko, gipu ha madukas a kasoran na baggi ko.

## 8

### *I Pinagbiyag Tam Ayun Ha Espiritu na Dios*

<sup>1</sup> Isu, niyaen, awan parusaan na Dios i nakipagisesa a hidi ha ni Jesu-Cristu. <sup>2</sup> Ta nawayawayaan dan kitam megipu hanikuna ha nangsakop ha nikitam ha daan tam a kinatuloy ket i umangay a resulta ket i kakatay tam ken ikasina tam ha Dios a magnanayon. <sup>3</sup> Awan na kaya na Linteg a mangisalakan, ta awan ha tolay a makatongpal ha Linteg na Dios. Ngem maski nu awan na kaya na Linteg, ken awan na kaya na tolay, kaya paman na Dios. Ket ginimet na Dios i awan a magimet na Linteg. Ta pinaangay na i Annak na, a nagbalin a tolay. Ket kona ha nikitam i baggi na idi. Ket gipu ha baggi ni Jesus, tinawedan na i liwat na ngamin a tolay. Ket tinawedan na bila i parusa na Dios. Ta idi pinarusa na Dios ni Jesus, a nangsaka ha liwat tam, winayawayaan na kitam ha liwaliwat tam. <sup>4</sup> Ginimet na ito na Dios, penu atoy ha nikitam i bigu a biyag na Annak na ken kabaelan na a makagimet ha mappiya, ayun ha Linteg na Dios. Niyaen, umuseg kitam ha Espiritu na Dios, ket awan kitam umuseg ha alegid a kinatolay tam.

<sup>5</sup> Hidendi a agbibiyag a agtamed na madukas a kinasoran na baggi di. Peturayan hidi ha panonut a madukas na kinasoran na baggi di. Hidendi a agbibiyag a umunod



ha nepeta na Espiritu na Dios i nakam di agtamed na nasantowan a Espiritu na Dios. <sup>6</sup> Hanide a kanayon a mi-nagtulok ha kataytan na baggi na i resulta na ket maisina hidi ha Dios a magnanayon. Ngem ha peturayan a hidi ha pagayatan na Espiritu na Dios, maghen hidi ha Dios ha magnanayon, ket matalna i biyag di. <sup>7</sup> Nu peturayan i tolay ha kasoran na baggi na, magbalin hikuna a kasenti na Dios, gipu ta awan hikuna peturayan ha Linteg na Dios. I kinatahod na, awan na kaya a magtongpal ha iday a Linteg. <sup>8</sup> Isu, ngarud para hanide ngamin a natulok ha daan a kinatulay awan a mabalin a matalak i Dios ha nidi.

<sup>9</sup> Ngem bakkan ito ha nikitam. Ta awan kitam peturayan ha alegid a kinatolay tam, nu awan ha Espiritu na Dios, nu tahod a maghen i Espiritu na Dios ha baggi tam. I maski nu heya a awan ha nikuna i Espiritu ni Cristu, awan hikuna a kukuwa ni Cristu. <sup>10</sup> Ngem nu maghen ni Cristu ha nikitam, uray nu matay nokkan i baggi tam gipu ha liwaliwat tam, magbiyag pala i angas tam gipu ta nagbalin kitam a nalinteg ha pinagibilang na Dios. <sup>11</sup> I Dios i nangpabiyag manon ha ni Jesus. Isu nu ide Espiritu na maghen hani kitam ipagbalin manon nikuna i bagbaggi tam a natay a magbiyag manon gipu ha Espiritu na a maghen hani kitam.

<sup>12</sup> Isu, kakabsat, kona ha keggahut kitam ha Dios. Ket bakkan a kasoran na baggi tam i usigan tam mina, nu awan i pagayatan na Dios. <sup>13</sup> Ta nu unodan moy ha kasoran na baggi moy, maisina kam ha Dios ha magnanayon. Ngem nu giwatan moy i tulong na Espiritu na Dios, ket talekoda moy i liwaliwat na kinatolay moy, maghen kam ha Dios ha magnanayon. <sup>14</sup> Ta annak na Dios i ngamin a toltolduwan na Espiritu na Dios. <sup>15</sup> Ket ha ide a Espiritu na Dios a nagiwat tam, awan na kitam a pagbalinan a manteng a tagabu na, nu awan a pagbalinan na kitam a annak na Dios.

Ket gipu ha pinnakabalin na Espiritu na Dios, meayag tam ha Dios i, “Amang, Amang.” <sup>16</sup> Ide a Espiritu na Dios a mismo i mangisistego ha nakam tam a mangipakatandi ha baggi tam a annak na kitam na Dios. <sup>17</sup> Ket gipu ta annak na kitam, tawedan tam i ngamin a insagana na para ha totolay na a hidi. Ket makipagtawid kitam ken ni Cristu ha ngamin a insagana na Dios para ha nikuna. Ta nu makipagattam kitam ha ni Cristu, meraman kitam bila ha kinainamakan na.

*I Dumetang a Inaamakan ha Nide a Mammanahod ni Cristu*

<sup>18</sup> Ha nakam ko ken pagibilang ko, awan ha balle ha dagende a rigrigat a attaman tam ha yenan a tiyempo. Nu mekalan hidi idi umangay a inaamakan a mapadas tam nokkan ha ni Cristu, kona ha awan malla ha rigrigat a hidi. <sup>19</sup> Niyaen, magtahotahok i ngamin a parsuwa na Dios ide ipakatandi na Dios hani kitam nokkan a annak na kitam. Ket ipaenta na ito nokkan. <sup>20</sup> Hanggan ha yenan, awan pala a nagbalin i parsuwa na Dios a kona ha panggep na. Ngem bakkan a gipu ha liwat na parsuwa, nu awan gipu ha liwaliwat na totolay. Inlunod na Dios i pinarsuwa na gipu ha liwat na totolay. Kona hito i nagayatan na Dios, ta atoy pala ide a namnama: <sup>21</sup> Idi i parusa na Dios magbalin a kon na ha panggep na atoy nokkan i pamalak, ket awan manon ha katay. Awan manon ha malungsot nu awan a pabiguwan na Dios i parsuwa na aye a kona ha pinagpabigu na ha ngamin a annak na Dios. <sup>22</sup> Ta katandiyan tam a hanggan niyaen, ket narigatan a tahod i ngamin a parsuwa na Dios. Ket kona ha magagan a hidi. <sup>23</sup> Ket awan la i ngamin a parsuwa, nu awan maski hikitam a nakagiwat ha Espiritu na Dios a kona ha palungo a sagut na. Kona ha magagan kitam bila, a urayan tam i tiyempo a pabiguwan na kitam na Dios, a awan matay manon i baggi

tam ken awan manon a magliwat. Ha tiyempo ito, ipaenta na Dios a nagbalin kitam a annak na Dios.

<sup>24</sup> Kona ha ide i panahod tam ken pakesalakanan tam. Ket niyaen, urayan tam ken namnamaan tam i awan tam maenta. Nu dinumemat dan ni Cristu ket nabigu manon i baggi tam, awan tam masapul a mangnamnama, ta atoy dan. Awan a mabalin a mangnamnama ha dinumemat dan. <sup>25</sup> Ngem nu namnamaan tam i awan pala dumemat, masapul a urayan tam a siaanus.

<sup>26</sup> Ket awan la i namnamaan tam, nu awan bila i Espiritu na Dios a mangtulong ha lupoy tam ken nangipagpakaas i ha Dios. Ta maski nu awan tam makatandiyan nu panyan tam a magkararag ha mekusto, ikararagan na kitam na Espiritu na Dios a mismo. Ket mapigsa i pinagkararag na, a magkagi hikuna ha kakkagi a awan tam mebalikas. <sup>27</sup> Katandi na Dios i nakam tam. Ket katandi na bila i nakam na Espiritu na, a mangikararagan ha nikitam. Magkalan i nakam na Dios ken i Espiritu na. Isu, nu ikararagan na kitam na Espiritu na Dios, umayun i pagaged na ha pagayatan na Dios.

<sup>28</sup> Katandiyan tam ide: Ha ngamin a magimet ha nikitam, pinagbalin na Dios a pagessesaan penu inamakan i resulta na para ha ngamin a inayagan na, ayun ha bukod na a panggep. <sup>29</sup> Gipu ta, ha ngamin a pinili na Dios, hidi a pumalungo a pinanggep na a magbalin a kona ha Annak na, penu magbalin ni Jesus a panganay ha ngamin a annak na Dios. <sup>30</sup> Ket hidi a pinanggep na Dios ide magbalin a kona ha annak na hidi a inayaban na bila. Ket hidi a inayaban na inpakatandi na a nalinteg. Ket hidi a inpakatandi na a nalinteg atdinan na hidi a talaga nokkan ha inaamakan.

*Awan Ha Makapagsina ha Nikitam ha ni Cristu*

<sup>31</sup> Niyaen, gipu ta kona hito, anya i mepeta tam megipu ha ide? Nu Dios i agum tam, awan ha makaabak ha nikitam! <sup>32</sup> I Dios, awan na inkemot i mismo a Annak na, nu awan na a inyatad a matay, para ha nikitam ngamin. Nu inyatad na Dios i Annak na, para ha nikitam, sigurado a sisasagana hikuna a mangiyatad ha ngamin a kasapulan tam.

<sup>33</sup> Heya i mangpaliwat ha totolay na Dios a pinili na? I mismo a Dios, ibilang na hidi a awan ha liwat di. <sup>34</sup> Heya dod i makabalin a manghukom ha totolay na Dios? Ni Jesu-Cristu la i makabalin. Ngem hikuna i natay para ha totolay na Dios. Ket niyaen, magbiyag manon hikuna, ket atoy hikuna ha Dios a magturay. Ni Jesu-Cristu a mismo i mangipatingnga ha Dios para hani kitam, a hikuna i pakakagbiyan tam ha Dios. <sup>35</sup> Isu, hey a makabalin a mangisina ha nikitam ha ayat ni Cristu? Anya? Riribuk? Rigrigat? I pinagloloko na kasenti tam? Anya nu magiyalap kitam, onu awan ha kukuwa tam, onu delikadu i kasasaad tam? Maski nu matay kitam! Awan la a makapagsina ha nikitam ha ni Cristu.

<sup>36</sup> Marigatan kitam a tahod, a kona ha nesurat ha Libro na Dios, “Gipu ha pinaguseg mi ha nikaw, Apo Dios, kanayon di kami patayan. Mebilang kami ha nakam di a kona ha karnero a partiyon di.” Ito i nesurat ha Libro na Dios.

<sup>37</sup> Ngem maski nu kona hito, mangabak kitam paman talaga gipu ha ni Jesu-Cristu a magayayat ha nikitam. <sup>38</sup> Ket siguradowak a awan ha makapagsina ha nikitam ha pinagayat na ha nikitam. Maski nu matay kitam, onu magbiyag pala. Maski i anghel a hidi, onu sabali a espiritu a hidi. Maski nu anya a magimet ha nikitam ha yenan a tiyempo, onu tiyempo a kasaguppangan tam. <sup>39</sup> Maski ngamin a espiritu a maghen ha langit onu ha lutak. Maski nu magsenti ha nikitam i ngamin a bagbagay, awan ha

makapagsina ha nikitam ha Dios. Ta ayayatan na kitam, ket mepaenta ito gipu ha ginimet na Happo tam a ni Jesu-Cristu.

## 9

### *Dios la i Makatandi ha Totolay a Pinili na*

<sup>1</sup> Niyaen, atoy i kayat ko ipeta ha nikam. Ket tahod ide. Awanak magsileng, ta hikan i esa a tolay ni Cristu. Pati i nakam ko, a iturayan na Espiritu na Dios, katandiyen na bila na nakam ko a awanak magsileng <sup>2</sup> nu ipeta ko a nakaro unay i ladinget ko hanggan awan ha makaliwliwa ha ladinget ko aye. <sup>3</sup> Ta kakpalan a kakalan ko a Judjudyo a hidi tinalikodan di ni Cristu, ket melunod hidi. Agay, nu mabalin, hikan mina i ilunod na Dios, maski nu mesina ak mina ha ni Cristu. Basta mesalakan mina i Judyo a hidi. Ta hidi man i kailiyan ko; hidi i kabagis ken kadigi ko! <sup>4</sup> Kaputotan hidi ni Israel a ipinili na Dios a ananak na. Inpaenta na ha nidi i kinainamakan na. Inyatad na ha nidi i Tutulag ken Linteg na. Ket intoldu na ha nidi nu panyan di a magdeyaw ha nikuna. Ket makpal i inkari na ha nidi. <sup>5</sup> Kaputotan hidi ni Abraham, ken ni Isak, ken ni Israel. Maski ni Cristu i kadigi di, idi nagbalin hikuna a tolay. Ket ni Cristu i Dios a mangituray ha ngamin. Oni, madeydeyaw ni Cristu ha magnanayon!

<sup>6</sup> Niyaen, ngem maski hidi kakpalan a kakalan ko a Israelita a hidi ket awan nanahod hani Cristu, iday ket awan a kagiyen na i Dios ha nagbabawi hikuna ha inkari na hanide a annak. <sup>7</sup> Ta bakkan a ngamin a apapo ni Abraham ket annak na Dios. Kinagi na Dios ha ni Abraham, “Ha ngamin a apapo mo, i annak la ni Isak i mebilang a tahod a apapo mo.” <sup>8-9</sup> Niyaen, neenak ide a ni Isak gipu ha inkari na Dios ha di Abraham ken Sara, idi inkari na, a “Magsoliyak nokkan ha nebital a tiyempo, ket magenak

ni Sara ha esa a lallaki,” kon na Dios. Ket tinahod na ito di Abraham, maski nu kalopas i baggi di gipu ha idad di. Isu, ni Isak ket neenak hikuna gipu ha panahod di ha inkari na Dios. Mebilang hidi a annak ni Isak. Isu, i kayat na kagiyan na ito, a bakkan a kadigiyan na totolay i pakebilang na Dios ha annak na, nu awan i panahod di ha inkari na Dios.

<sup>10-12</sup> Ket awan la iday, ta nanakaman tam bas ide: Idi naginaw ni Rebeka, a kabanga ni Isak a minappo tam, atoy i inkari na Dios ha nikuna megipu ha duwa a annak na a kambal. Maski idi awan pala neenak idenday a duwa a annak na, kinagi na Dios, “Magserbe i magpalungo ha magdilokod a meenak.” Ket kinagi na ito ha palungo na pinakenak di, idi awan pala ha ginimet di a mappiya onu madukas. Kinagi na ito na Dios, penu mepaenta na a piliyan na i totolay gipu ha bukod na a panggep, ket awan gipu ha paggimi-gimet na tolay. Isu, awan ha pakapiliyan na Dios, nu awan la i bukod na a pagayatan. <sup>13</sup> Ta kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Inayat ko ni Jakob, ngem kagorak unay i hekka na a ni Esaw,” kon na Dios.

<sup>14</sup> Niyaen, anya wade ha nakam tam? Kagin tam mina a madi i Apo Dios, ta ayayatan na i esa ket kagoram na i sabali? Awan! <sup>15</sup> Ta kinagi na Dios ha ni Moyses, a “Kagbiyan ko i maski nu heya a kayat ko a kagbiyan.” <sup>16</sup> Isu, bakkan a gipu ha pagayatan na tolay, onu paggimi-gimet na tolay, i kagbi na Dios, nu awan la a gipu ha pagayatan na Dios. <sup>17</sup> Ta kona ha nesurat ha Libro na Dios, idi kinagi na Dios ha ni Hari Paraon a awan nakagbiyan, a “Pinagbalin taka a Hari na Egipto, ket parusaan taka penu usaran taka a mangipaenta ha kabaelan ko, ket penu mepakatandi i nagen ko ha ngamin a lutak,” kon na Dios. <sup>18</sup> Isu, kagbiyan na Dios i maski nu heya a kayat na a kagbiyan. Ket hito nu kayat na, pabeyanan na i totolay a bimmato i buntok di.

*Gimetan na Dios i Totolay Ayun ha Kayat na*

<sup>19</sup> Niyaen, siguro atoy i mayat a makipagtabbegan, ket ipeta na, a “Nu kona hito i gimetan na Dios, panyan na a mepaliwat ha totolay gipu ha liwat di? Nu kona hay i kayat na Dios, Dios la i makatandi ha iday! Ta awan ha makapagsaway ha pagayatan na Dios!” kon na makipagtabbegan. <sup>20</sup> Ngem madi i magnakanakam a kona hay. Ta awan ha makabalin a makitabbeg ha Apo Dios. Kona ha esa a nadamili, ket makitabbeg ha nangdamili ha nikuna, a “Apay a ginimet mo ak a kona ha ide?” kon na nadamili. <sup>21</sup> Ngem madi i tabbeg na, ta i kinatahod na, atoy i kalintegan na mahagdabili a mangusar ha lutak ha kayat na a pinangusar. Maski nu gimetan na i duwa a damili, ket esa i inaamakan, ket esa i gagangay la a banga.

<sup>22</sup> Ket kona bila hay ha Dios. Ta atoy i kalintegan na a manggimet ha kayat na. Maski nu kayat na a mangipaenta ha ingal na ken pigs na. Maski nu kayat na a magparusa ha mahagliwat a hidi. Ta maparusaan mina hidi, a minahagsenti hidi ha Dios. Ngem hanggan niyaen, inpaenta na i kinaanus na gipu ha ngamin a naattaman na a kinadukas di. <sup>23</sup> Maanus i Dios, ipaenta i dakkal a kinainamakan na ha ngamin a pinili na a nasagana a makipaghen nokkan hanggan umangay a tempo ihay i inamakan a lugar na ha langit. <sup>24</sup> Ket hikitam man i pinili na aye. Ket awan la i Judyo a hidi, nu awan bila i bakkan a hidi a Judyo. <sup>25</sup> Kona ha nesurat ha surat ni Osiyas, ha Libro na Dios,

“Ha dagenday a awan ko hidi a kukuwa, panagenan ko hidi nokkan a ‘Totolay ko.’ Maski hidi a awan ko idi inayat, panagenan ko hidi nokkan a, ‘Ayayatan ko.’

<sup>26</sup> Ket iho ha ili a nepeta ko a awan ko a totolay hidi iho ko manon a ipeta a annak ko hidi ket annak ha

sibibiyag a Dios.”

<sup>27</sup> Ket atoy bila ide a kinagi ni Isayas megipu ha Judyo a hidi. Kinagi na, “Maski nu makpal i apapo ni Israel, a kona ha baybay na diget i kakpal di, ballik la i mesalakan ha nidi. <sup>28</sup> Ta bigu la, ket tongpalan na Dios i pinanghukom na, a parusaan na i totolay ha lutak,” kon ni Isayas. <sup>29</sup> Ket kona bila ha kinagi ni Isayas idi, “Hikan i Dios a mannakabalin a awan nangibati idi apapo tam, pulos, awan ha annak tam a Judyo. Matay kitam dalla, a kona ha totolay na Sodoma ken Gomora,” kon ni Isayas.

*I Pinagtallekod na Judyo a Hidi ha ni Jesus*

<sup>30</sup> Niyaen, ide dan i kayat ko kagiyan ha ngamin a ihe a nesurat ko: Ha dagenday a bakkan a Judyo, maski nu awan hidi nangeriyok ha kinalinteg na Dios, napalinteg dan hidi ha saguppang na Dios gipu ta tinahod di ni Jesu-Cristu. <sup>31</sup> Ngem ha Judyo a hidi, pinumilit hidi a tumongpal ha linteg di penu mapalinteg mina hidi ha saguppang na Dios. Ngem awan hidi napalinteg. <sup>32</sup> Apay a awan a mabalin a mapalinteg hidi gipu ha pinagtongpal di ha linteg? Gipu ta awan ha tahodan di, nu awan la i paggimigimet di. Awan di tahodan ni Jesu-Cristu. Ket nagbalin hidi a kona ha esa a nekarpes ha “Pogedu a Pakesapdulan di.” <sup>33</sup> Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Entan moy,” kon na Dios, “idatton ko ha ili na Judjudyo i esa a lallaki nengadenan a Siyon. Ket kona ha pogedu hikuna. Ket ha ngamin a magmadi ha nikuna, mekarpes hidi nokkan gipu ha nikuna. Ngem ha ngamin a manahod ha nikuna, pulos, awan talaga hidi masanikiyan,” kon na Dios.

## 10

<sup>1</sup> Kakabsat ko, permi a ikararagan ko i kakakalan ko a Judyo, a mesalakan mina hidi. Iday i kayat ko a tahod a tahod! <sup>2</sup> Katandiyon ko a makidios hidi unay,



ngem madi i pakidios di. <sup>3</sup> Ta awan di makatandiyen nu panya i pinangpalinteg na Dios ha totolay. Isu, pinadas di a gimetan i bukod di a panahodan, a pinakapalinteg di. Ket gipu ta kona hito, awan hidi pineturayan ha pinangpalinteg na Dios ha totolay. <sup>4</sup> Ngem ha ni Cristu, hikuna i pagpatinggaan na Linteg a panahodan na Judyo a hidi. Ket niyaen, magbalin a nalinteg ha saguppang na Dios i maski nu heya a manahod ha ni Cristu.

*Anya i Masapul ha Pakesalakanan na Tolay?*

<sup>5</sup> Niyaen, idi i nesurat ni Moyses megipu idi magbalin a napalinteg ha saguppang na Dios tatinahodana i Linteg. “Masapul a magtungpal ha ngamin a bobon na Linteg i maski nu heya a mayat a magbiyag a awan kahad gipu ha pinagtongpal na ha Linteg.” Ket madinnang dan, a awan ito kaya na totolay. <sup>6</sup> Ngem anya ha tolai a mesalakan gipu ha panahod na? Marigat bila i kasapulan na? Awan agay! Awan a marigat a mesalakan. Ta ide i nesurat megipu ha napalinteg gipu ha panahod na ha ni Cristu: “Awan mos ipeta a masapul a umunek ha langit, ket mangayag ha ni Cristu penu bumugsok hikuna a mangisalakan. <sup>7</sup> Ket awan mos ipeta a masapul a umangay ha paghenan na natay a hidi, penu magpabiyag manon ha ni Cristu.” Madi! <sup>8</sup> Malaka la i pinakesalakan na tolai. Ta nesurat ha Libro na Dios, a “Mabikan dan i pagitoldu na Dios. Atoy dan ha kagi moy ken ha nakam moy,” kon na. I kayat na a kagiyen, atoy dan ha nikam ide a pagitoldu megipu ha panahod, ta ibaheta mi ha nikam. <sup>9</sup> Niyaen, nu ipeta mo ha saguppang na totolay, a “Ni Jesus i Haplo ko,” ket nu tahodan mo a pinabiyag na hikuna na Dios, mesalakan ka ha parusa na Dios. <sup>10</sup> Ta manahod kitam ha nakam tam, ket mapalinteg kitam ha Dios. Ket magkagi kitam ha labi tam a ni Jesus i Haplo tam, ket

mesalakan kitam. <sup>11</sup> Ta nesurat ha Libro na Dios, “Ngamin a manahod hanikuna sigurado awan hidi masanikiyan,” kon na Dios. <sup>12</sup> Maski nu Judyo, onu bakkan a Judyo. Awan ha kasabaliyan di. Ta isesa la i Dios, ket hikuna i Happo na ngamin. Ket mangiyatad hikuna a sibubuslon ha ngamin a magaged ha nikuna. <sup>13</sup> Kona ha nesurat ha Libro na Dios, “I maski nu heya a magaged ha ni Cristu, mesalakan hikuna,” kon na Dios.

### *Panya a Manahod i Totolay?*

<sup>14</sup> Ngem panya a makaaged i totolay ha ni Apo Jesu-Cristu, nu awan pala hidi manahod ha nikuna? Ket panya i panahod di, nu awan pala hidi makateman megipu ha ni Jesus? Ket panyan di a makateman, nu awan ha mangipakatandi ha nidi? <sup>15</sup> Panya a mepakatandi i pagitoldu ni Jesus, nu awan ha magpaangay ha mangipakatandi a hidi? Oni ay! Ket tahod a napaangay dan i mangipakatandi a hidi. Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Maragsak hikami i pinagdemat ha totolay a nangibaheta ha Mappiya a Baheta na Dios.”

<sup>16</sup> Ngem atoy bila i makpal a awan a manahod ha Mappiya a Baheta na Dios. Isu i gipu na a kinagi ni Isayas, “Apo, awan hidi manahod ha nebaheta mi ha nidi,” kon na idi. <sup>17</sup> Ngem maski nu kona hito, tahod paman a masapul a matolduwan i totolay megipu ha Baheta na Dios, nu manahod mina hidi ha tahod. Ket ide a Baheta na Dios i Mappiya a Baheta ni Cristu.

<sup>18</sup> Niyaen, ide i salodsod ko: Anya wade ha dagenday a Judyo a awan a manahod? Awan di wade nateman i Baheta na Dios? Madi! Ta nabahetaan di dan. Ta nesurat ha Libro na Dios, a “Newaras dan i kagi na Dios ha ngamin a lutak. Nakaabot dan i Baheta na Dios ha ngamin a tolai,” kon na Dios.

<sup>19</sup> Ket salodsodan ko paman: Anya, awan na nakatandiyan na Judyo a hidi? Tahod a nakatandiyan di a giwatan na Dios i bakkan a hidi a Judyo gipu ha panahod di. Ta kona ha nesurat ni Moyses, a “Pagseniyan takam, gipu ha bakkan a hidi a Judyo. Ket pagenglan takam gipu ha totolay a awan ha pagkatandi megipu ha Dios ken Linteg moy a Judyo,” kon na Dios. <sup>20</sup> Ket naturtured paman ni Isayas, idi nesurat na i kagi na Dios, a “Naeriyokan na ak hidi a awan nangipeta nikan. Ket nagpaenta ak ha awan mageriyok ha nikan,” kon na Dios.

<sup>21</sup> Ngem atoy pala ide a kinagi na Dios megipu ha Judyo a hidi. Kinagi na, “Kankanayon a kayat takam a giwatan, a kagbiyan takam mina. Ngem madiyan moyak timanan, ket tinallekodanak moy,” kon na Dios.

## 11

### *I Kagbi na Dios ha Nidi Judjudyo*

<sup>1</sup> Niyaen, siguro kagin na kappal a minadiyan na Dios i Judyo a hidi. Ngem madi i pagnakanakam a kona hay! Ta maski hikan a mismo, Judyo ak bila. Ket apo ak ni Abraham. Kamkamengak ha kaputotan ni Benjamin.

<sup>2</sup> Isu, katandiyan tam a awan minadiyan na Dios i totolay na, a pinili na idi palungo. Katandiyan moy iday a paset na Libro na Dios, megipu ha pinagreklamo ni Eliyas ha kakalan na a hidi a Judyo. <sup>3</sup> “Apo Dios,” kagi ni Eliyas, “pinatay di i minahagpugto a hidi a nangipeta ha nikaw. Ket rinakrak di i pagdattonan mi ha nikaw. Ket niyaen, hikan la i nawarak, ket kayat diyak a patayan,” kon ni Eliyas a esa a minahagpugto. <sup>4</sup> Ngem tinabbeg na Dios, “Awan. Awan la a hikaw i manahod ha nikan. Ta atoy pala i pitu a ribu a inbukod ko, a awan nagdeyaw ha malikwalikwat a rebulto a ni Baal,” kon na Dios.

<sup>5</sup> Ket niyaen, kona bila hito ha yenan a tiyempo. Ta atoy pala i kappal a Judyo a pinili na Dios gipu ha kagbi na. <sup>6</sup> Awan na hidi pinili gipu ha pinaggimet di, nu awan gipu ha kagbi na. Ta nu giwatan mina na Dios i tolai gipu ha pinaggimet na tolai, bakkan iday a kagbi, nu awan i kona ha suweldo di gipu ha bukod di a pinaggimet.

<sup>7</sup> Isu, anya wade ha kasasaad na Judyo a hidi? Awan na naeriyokan na Judjudyo i eriyokan di. Ballik la i Judyo a hidi a pinili na Dios, ket hidi man i nakaeriyok ha pakesalakanan di. Ngem i kappal a hidi a Judyo, inumigat i nakam di ta madiyan di a manahod. <sup>8</sup> Ta kona ha nesurat ha Libro na Dios, a para hanide a menadiyan di a manahod, “I Dios nagimet ha nakam di a kakalan a tolai a kinumilap, penu awan di makatandiyon i panggep na. Isu, hanggan ha yenan, kona ha awan hidi makaenta, ken awan hidi makateman.”

<sup>9</sup> Ket kona ha inkarag ni Hari Dabid, a  
 “Apo Dios, pagbalinan mo i pagragsakan di a kona ha silu, ket masiluwan mina hidi gipu ha bukod di a pagragsakan.

<sup>10</sup> Pakillapan mo bi i mata di, penu awan hidi makaenta, ket parigatan mo bi i biyabiyag di. Penu maparusaan hidi a kas pangbilas hanide.”

Kona hito i karag ni Dabid megipu ha Judio a hidi a awan a manahod.

<sup>11</sup> Niyaen, siguro kagin na kappal a pulos, awan ha namnama na Judyo a hidi. Ngem madi i magnakam a kona hay. Tahod a nagliwat i Judyo a hidi. Ket gipu ha liwat di, pinabiyon na hidi na Dios. Ket niyaen, kagbiyan na Dios i bakkan a hidi a Judyo. Ket gipu ha pinagkagbi na Dios ha bakkan a hidi a Judyo, pasensiyaan na Dios i Judyo a hidi hanggan kayat di bila a manahod. Ket mesalakan mina hidi. <sup>12</sup> Ket gipu ha pagtalekod na Judjudyo a hidi. Itpaay

na Dios hanide a bakkan a Judyo a hidi ket mepakatandi i Mappiya a Baheta ngem nokkan nu dumitang i kompleto a bilang a Judjudyo a pinili ha Dios ket mamati hidi hani Cristu. I magimet ket mas inaamakan. Ngem nokkan, dumemat i kanginaan a dumemat ha ngamin a manahod, nu magbabawi i Judyo a hidi, ken manahod bila hidi!

*I Pinakesalakan na Dios Ha Bakkan a hidi a Judyo*

<sup>13</sup> Niyaen, atoy i kayat ko ipeta ha nikam a bakkan a Judyo. Katandiyang moy a pinili na ak na Dios, a paangayan na ak a magitoldu ha bakkan a hidi a Judyo. Isu i gipu na a magagitak ha tarabaho ko aye, <sup>14</sup> bareng nu pasensiyaan ko i kakalan ko a Judyo, ket atoy mina i kappal ha nidi a magteman ken manahod, a mesalakan mina hidi. <sup>15</sup> Agay, inyatad na Dios hanide a nagkala kalase natolay igundaway a magbalin a nagkinagi. Isu, anya wade nu manahod bila i Judjudyo, ket giwatan na hidi na Dios? Dadi pala, awan ha sabali i keahigan na, nu awan i pinagbiyang na manon na natay a hidi!

<sup>16</sup> Ide i pangaregan ko ha nikam megipu ha kaputotan mi a Judyo. Halimbawa: Ha ugali mi a Judyo, idatton mi ha Dios i palungo a bunga na inani mi. Ket ipeta mi, “Apo, ide i kukuwa mo,” maski nu makatandiyang mi a Apo Dios i makinkukuwa ha ngamin a aniyang mi. Ket niyaen, kona bila hito ha kaputotan na Judyo a hidi. Ta ni Abraham i kona ha palungo a bunga a nedatton ha Dios. Ket i apapo na i kona ha ngamin a bubunga a nagdilokod. Niyaen, nu mebilang a kukuwa na Dios ni Abraham, a nekaesa a nedatton ha Dios, mebilang bas a kukuwa na Dios i ngamin a apapo na, a magdilokod.

Ket ide paman i pangaregan ko: Nu medaton ha Dios i pon na kayo, medaton bila i tingi-tingi na. Ket kona bila hito ha ni Abraham ken apapo na, a kona ha esa a kayo a

mangina ket nemula. <sup>17</sup> Ngem niyaen, ha pangaregan ko aye, atoy i kappal a tingi na, ket awan hidi nagbunga. Ket kona ha Judyo a hidi a awan a nanahod. Isu, inadya na Dios i tingitingi na a awan nagbunga, ket inalap na i sabali a tingitingi a naggipu ha sabali a kayo, ket intongko na hidi ha kayo a nemula na ket tenarakan na. Niyaen, ha nikam a bakkan a Judyo, hikam man i kona ha tingitingi na sabali a kayo. Ta niyaen, nadaggapan kam ha nepaay na Dios ha ni Abraham ken kapototan na Judjudyo. Hikuna man bila ito kas tingi na kayo nepatubog gipu ha dinom a nagipu ha baggi. <sup>18</sup> Isu, awan moy mina ulewan idagenday a kona ha tingi a naadya. Awan kam mina mapangas, ta hikam i kona ha esa la a tingi. Ket nanakaman moy mina a bakkan a hikam i mangpakan ha pon na kayo, nu awan a hikam i pakanan na.

<sup>19</sup> Nu mapangas kam, siguro ipeta moy, a “Inadya na Dios i tingitingi a Judyo, penu hikami i kasulet di ha ide a kayo.” <sup>20</sup> Tahod iday. Inadya na hidi na Dios gipu ta awan hidi nanahod. Ket ha nikam a bakkan a Judyo, makatulos kam ha Dios gipu ha panahod moy ha nikuna. Ngem awan kam mina mapangas, nu awan a magingat kam. <sup>21</sup> Ta nu inadya na Dios i Judyo a hidi gipu ta madiyan di a manahod, maadya na kam bila, nu magkalan i liwat moy, a madiyan moy bila a manahod ha Dios. <sup>22</sup> Makatandiyen tam ha iday i kinaanus ken kinaingal na Dios. Maingal hikuna ha magmadi a hidi a manahod. Ngem maanus hikuna ha nikam, basta awan moy pabiyanan i panahod moy ha nikuna. Ta nu tallekoda moy hikuna, maadya nakam bila. <sup>23</sup> Ket maski ha Judyo a hidi, nu magbabawi hidi, ket manahod manon ha Dios, giwatan na manon hidi. Ta maski ha iday a pangaregan ko, kabaelan na Dios a isoli na i nakatol a tingi ha henan na idi. <sup>24</sup> Ket mas malaka i pagsoli na ha tingitingi a naggipu ha mangina a kayo a

nemula na, ngem ha pagtongko na a naggipu ha sabali a kayo. Nanakaman tam mina a hikam a bakkan a Judyo i kona ha tingitingi a naggipu ha sabali a kayo, ket i Judyo a hidi i naggipu ha mangina a kayo a nemula na Dios.

*I Kagbi na Dios ha Ngamin a Manahod*

<sup>25</sup> Niyaen, kakabsat, atoy i palimed, ket kayat ko a ipakatandi ha nikam, penu awan moy kagin a mas malaing kam ngem ha Judyo a hidi. Ide mina i makatandiyen moy: Magpatingga nokkan i pinagigat na nakam na Judyo a hidi ha Dios. Ngem awan magpatingga i pinagtallekod di hanggan nagpasakop dan ha ni Cristu i ngamin a sabali a pinili na Dios, a manahod mina ha ni Cristu. <sup>26</sup> Kobosan na, manahod bila i Judyo a hidi. Ket gipu ta kona hito, mesalakan i ngamin a tahod a totolay na Dios. Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a

“Dumemat i esa a Mangisalakan, a maggipu ha Sion, i ili na Judjudiyo. Ket maadya na i ngamin a kinadukas ha kaputotan ni Jakob.

<sup>27</sup> Ide i tiyempo a pagtongpal ko ha kari ko ha nidi, a pakawanan ko i liwaliwat di,” kon na Dios.

<sup>28</sup> Ha yenan a tiyempo, kasenti pala na Dios i Judyo a hidi, ta minadiyan di i Mappiya a Baheta na Dios. Ket mappiya ito ha nikam a bakkan a Judyo, ta dinumemat ha nikam ide a Mappiya a Baheta. Ngem maski nu kasenti hidi na Dios, dakkal pala i pinagayayat na Dios ha nidi. Ket pinili na hidi a magbalin a totolay na, gipu ha inkari na ha minappo di idi. <sup>29</sup> Ta awan a baliwan na Dios i nakam na, nu atoy i pinili na ken nagkariyan na a pagatdinan na.

<sup>30</sup> Maski ha nikam a bakkan a Judyo, awan kam bila minagtongpal ha Dios, idi awan kam nanahod. Ngem niyaen, gipu ta awan magtongpal na Judjudyo i pagitoldu ni Cristu, kinagbiyan nakam na Dios. <sup>31</sup> Niyaen, awan

kam magtongpal i Judyo a hidi, ket kona ha nikam idi awan kam nagtongpal. Ngem kinagbiyan nakam na Dios, idi awan kam nanahod. Ket kona bila hito i pagkagbi na Dios ha Judyo a hidi nokkan. <sup>32</sup> Awan a totolay a nebulod ha kinasoker, penu mepaenta na i kagbi na, a mesalakan mina hidi.

<sup>33</sup> I sereb na Dios ket dakkal unay a awan marukod nikuna i makatandi ha ngamin a bagbagay! Awan ha makakatandi ha nakam na Dios! Awan bi ha makakatandi nu panya i paggimi-gimet na ha pagayatan na. <sup>34</sup> Ta kona ha nesurat ha Libro na Dios,  
 “Awan ha esa a makatandi ha nakam na Dios! Awan na masapul i balakad na totolay.

<sup>35</sup> Ket awan ha kurang ha Dios! Awan ha makapasalu ha nikuna penu keggahut mina i Dios.”

<sup>36</sup> Ta hikuna i namarsua ha ngamin. Ket magbiyag hidi ngamin gipu ha nikuna. Ket magserbi mina ha nikuna i ngamin. Madaydayaw i Dios ha magnanayon! Oni!

## 12

### *I Bigu a Pinagbiyag Tam ha ni Cristu*

<sup>1</sup> Niyaen, kakabsat, gipu ta kona hito i kadakkal na kagbi na Dios ha nikitam, iyunay-unay ko ha nikam a iyatad moy i baggi moy ha Dios a kona ha datton a sibibiyag. Ket bakkan a madukas i gimetan tam, nu awan i pagayatan na Dios, penu matalak hikuna ha nikitam. Nu kona hito i gimetan tam, magdeyaw kitam ha Dios a tahod. <sup>2</sup> Awan tam mina ahegan i ugali na awan a hidi a manahod. Imbes na, peturayan kitam ha Dios, penu mapabigu i nakam tam, penu makatandiyan tam i pagayatan na Dios. Isu a makatandiyan tam i mappiya ken i pakaragsakan na ken i mekusto ha pagayatan na Dios.



<sup>3</sup> Gipu ta pinagturay na ak na Dios a magitoldu, ipeta ko ha nikam ngamin: Awan moy mina nakaman a mas matangkay i baggi moy ngem ha kakalan moy a tolay. Imbes na, tahod mina i pagnakam moy ha bukod moy a kabaelan. Ta sabasabali i kabaelan moy, ayun ha panahod na kada esa, a inyatat na Dios ha nikam. <sup>4</sup> Sabasabali i kabaelan tam a kona ha sabasabali a kabaelan na paset na baggi. Awan a magkalan i pangusar na paset na baggi. <sup>5</sup> Ket kona bila hito ha nikitam a makipagisesa ha ni Cristu. Ta maski nu makpal kitam, napagkakamang kitam a kona ha sabasabali a paset na esa a baggi.

<sup>6</sup> Isu, masapul a gimetan tam idagenday a sabali a kabaelan tam, ayun ha pinnakabalin na Dios ha nikitam. Nu pagbalinan na i esa a magkagi ha kagi na Dios, tumulos mina hikuna a magkagi, ayun ha panahod na ha Dios. <sup>7</sup> Nu pagbalinan na kitam a magserbe ha kakalan tam a tolay, nay kitam dod, magserbe kitam gipu ha panahod tam. Ket kona bila hito, nu pagbalinan na i esa a magitoldu ha agagum na, <sup>8</sup> onu pagbalinan na i esa a mangpapigsa ha panahod na agagum na, itulos na mina a mangpapigsa. Nu atoy i pagbalinan na Dios a mangiyatad ha kasapulan na agagum na, mangiyatad mina hikuna, ket awan mina hikuna a magduwaduwa ha panggep na. Nu atoy i pagbalinan na Dios a magturay, magagit mina hikuna a magturay. Nu atoy ka ha kabaelan a magdaggap ha marigatan a hidi, magragsak ka mina ha pinagdaggap mo ha nidi.

<sup>9</sup> Ayatan moy i kakalan moy a tolay a tahod. Sentiyang moy i madukas. Kasorhan moy i mappiya. <sup>10</sup> Maginayat kam a kona ha pinaginayat na magkakabsat. Ket magagit kam a magdeyaw ha kabsat moy. <sup>11</sup> Awan kam mina masegkat, nu awan a ipanakam moy a magserbe ha Apo Dios. Dagdagan moy mina a peturayan kam ha Espiritu na Dios. <sup>12</sup> Magbiyag kam a siraragsak gipu ha

namnama moy. Attaman moy i rigrigat moy, ket kanayon a magkararag kam. <sup>13</sup> Iyatad moy i kasapulan na kakabsat a makurangan, ket padagusan moy i dayuwan a hidi.

<sup>14</sup> Awan moy ilunod i mangloko a hidi ha nikam nu awan a ikararagan moy hidi. Agidan mo ha Dios a kagbiyan a hidi a nangpasaket hanikaw. <sup>15</sup> Makipagragsak kam ha magragsak a hidi. Ket nu atoy i magsanget, makipagisesa kam bila ha nidi. <sup>16</sup> Makipagayos kam hanide a kappal. Awan moy patangkayan i baggi moy. Makiilay kam ha napobre a hidi. Awan moy nakaman a mas malaing kam ngem ha sabasabali. <sup>17</sup> Awan moy bilasan i maski nu heya a maggimet ha madukas ha nikam. Imbes na, itulos moy a gimetan i melasin na totolay a mappiya. <sup>18</sup> Nu mabalin, gimetan moy i ngamin a kabaelan moy a makikappiya ha ngamin a tolay.

<sup>19</sup> Kakabsat a ayayatan ko, awan moy bilasan i madukas. Kabeng moy iday, ta Apo Dios i mangibilas ha nikam. Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a “Hikan i makatandi a mangibilas. Hikan i makatandi a mangparusa,” kon na Dios. <sup>20</sup> Isu, i gimetan moy i kona ha nesurat ha Libro na Dios: “Nu magialap i kasenti mo, pakanan mo dan hikuna. Nu mawaw hikuna, painoman mo dan. Ta nu kona hito i gimetan mo, masaniki hikuna ha ginimet na ha nikaw a madukas,” kon na Dios. <sup>21</sup> Isu, gipu ha mappiya a gimetan mo ha kasenti mo, ito i pangabak mo ha kinadukas na. Ket awan ka paabak ha kinadukas na.

## 13

### *Magtongpal Kitam ha Linteg na Gobyerno*

<sup>1</sup> Masapul a magtongpal kitam ha linteg na gobyerno. Ta awan ha magturay a awan palobusan na Dios. Ket awan ha gobyerno a awan pinatakng na Dios. <sup>2</sup> Isu, ha maski nu heya a magsenti ha gobyerno, kasenti di bila i pinatakng

na Dios. Ket ha maski nu heya a maggimet ha kona hito, parusaan na hikuna na Dios.

<sup>3</sup> Awan tam mina kantengan i gobyerno nu mappiya i gimetan tam. I manteng mina i maggimet a hidi ha madukas. Nu kayat moy a matalna i paghenan moy, ken awan mina ha kantengan moy ha gobyerno, maggimet kam ha mappiya, penu deyawan dikam. <sup>4</sup> Ta kona ha tagabu na Dios i magturay a hidi. Ket magtarabaho hidi penu mappiya i kasasaad moy. Ngem nu maggimet ka ha madukas, manteng ka mina ha nidi, ta tahod i pinnakabalin di a magparusa. Ket magserbe paman hidi ha Dios a magparusa ha maggimet a hidi ha madukas. <sup>5</sup> Isu, gipu ta kona hito, masapul a magtongpal kam ha magturay a hidi. Ket awan la a penu malisiyan moy i parusa na Dios, nu awan bila a gipu ha saniki moy.

<sup>6</sup> Niyaen, ide paman i gipu na a magbayad kam ha buwis. Gipu ta, ha pinangtongpal na magturay a hidi ha biyang di, magserbe hidi ha Dios. <sup>7</sup> Isu, bayadan moy i gahut moy ha nidi. Bayadan moy i sedula ken buwis na lutak moy. Ket padeyawan moy i magturay a hidi, ta mappiya ito.

### *Mappiya a Ugali*

<sup>8</sup> Awan mo ipalobus idende utang mo a awan hito mabayadan. Maginayat kam dalla, ket ide la i pakagahatan moy. Nu ayatan moy i kakalan moy a tolay, matungpal moy i Linteg na Dios. <sup>9-10</sup> Atoy i lilinteg na Dios, a “Awan ka mangibabbey, awan ka mammuno, awan ka magtakaw, awan ka magseni,” ket atoy pala i ngamin a sabali a bon na Dios. Ket niyaen, matungpal moy i ngamin a dagento nu matungpal moy ide a esa a bon na ha nikitam, a “Ayatan moy i kakalan moy a tolay, a kona ha pinagayayat moy ha baggi moy,” kon na Dios. I magayat

ha kakalan na a tolay, awan hikuna maggimet ha madukas ha nikuna. Isu, nu ayatan moy i kakalan moy a tolay, matongpal moy i ngamin a inbon na Dios.

<sup>11</sup> Masapul ito, ta katandiyang tam i tiyempo, ket mabikan dan i pagdemat ni Cristu. Isu, awan kitam mina maggimet a kona ha kumakelap a hidi, nu awan a magingat kitam. Ta mas mabikan i pinakesalakan tam, ngem idi manahod kitam ha palungo. <sup>12</sup> Dandani a malipas i pakarigatan tam ha ide a lutak. Dandani a dumemat i pamalak a alapan na kitam ni Apo Cristu. Isu, talekoda tam mina i madukas a ugali, ket gimetan tam mina i malinteg. Ta nu malinteg i paggimi-gimet tam, mesagana kitam a maglaban ha madukas, ket kona ha kearmas kitam. <sup>13</sup> Malinteg mina i paggimi-gimet tam, a kona ha totolay a maghen ha silaw na Dios. Madiyan tam mina i paggimi-gimet na totolay ha kallap, a kona ha pagdamot di, ken pagbartek di. Awan tam gimetan i makikamikamegos. Awan kitam peturong ha kasoran na baggi tam. Awan kitam makipaglaban, magseni, onu mangimon. <sup>14</sup> Bakan a madukas a ugali i pagragsakan tam. Imbes na, sentiyan tam i pagayatan na alegid a kinatolay tam, ket ahengan tam i kinatolay ni Apo Jesu-Cristu.

## 14

### *Awan Tam Hukoman i Kakabsat Tam*

<sup>1</sup> Niyaen, megipu ha awan pala mapigsa i panahod di, giwatan moy hidi, awan moy hidi pakitabbegan megipu ha panonut di. <sup>2</sup> Ha kappal, manahod hidi a mabalin di a kanan i maski nu anya. Ngem atoy bila i kappal, ket nateng la i kanan di, gipu ta awan pala mapigsa i panahod di. <sup>3</sup> Niyaen, ha nikam a magkan ha maski nu anya, awan moy ulewan i magkan ha nateng la. Ket ha nikam a magkan ha nateng la, awan moy ulewan i magkan

ha maski nu anya. Ta giniwat na Dios idenday a duwa a kalase na tolay. <sup>4</sup> Awan kitam mina maghinukom. Ta awan ha kalintegan tam a manghukom ha tagabu na sabali. I Happo na la i makapagkagi ha tagabu na, nu tamos i gimet na, onu madi. Ket sigurado a mappiya i gimet na, ta aguman na hikuna na Happo na a Dios.

<sup>5</sup> Ket kona bila hito, atoy i kappal, ket nasantowan di i esa a pamalak. Ta paanegan na kan na Dios i esa a pamalak, kon na kan. Ngem atoy bila i kappal, ket ipeta di a magkalan la i ngamin a pamalak. Niyaen, mappiya nu palobusan tam i kada esa a makatandi ha bukod na a pagnakanakam megipu ha bagbagay a kona hito. <sup>6</sup> Nu atoy i mangpaaneg ha esa a pamalak, anegan na a kona ha pangdeyaw na ha Apo Dios. Ket kona bila hito ha magkan ha maski nu anya. Ta nu magkan hikuna, ket kona ha pangdeyaw na ha Dios, ta magyaman hikuna ha Dios gipu ha kanan na. Ket ha maski nu heya a awan magkan ha maneg kan a kanan, kona bila hito ha nidi. Ta kayat di bila a magdeyaw ha Dios gipu ha kanan di. Ket magyaman bila hidi ha Dios gipu ha kanan di.

<sup>7</sup> Ha ngamin a hikitam a manmanahod, maski nu magbiyag kitam onu matay, i mas mangina i pakapaentan tam a Apo Dios i Happo tam. <sup>8</sup> Nu magbiyag kitam, magbiyag kitam penu madeyawan i Apo Dios. Ket nu matay kitam, matay kitam penu madeyawan i Apo Dios. Isu, maski nu magbiyag onu matay kitam, mepaenta mina a kukuwa na kitam na Apo Dios. <sup>9</sup> Ide i gipu na a natay ken magbiyag manon ni Cristu, penu hikuna i magbalin a Happo na ngamin, maski nu natay hidi onu sibibiyag.

<sup>10</sup> Isu, niyaen, awan mos hukoman i kakabsat mo ha panahod. Awan mos hidi ulewan, nu sabali i ugali di. Ta pareho, a tumaknag kitam nokkan ha saguppang na Dios, penu hukoman na kitam ngamin. <sup>11</sup> Kona ha

nesurat ha Libro na Dios, “Tahod a tahod,” kon na Dios, “magparentumeng nokkan i ngamin ha saguppang ko. Ket ipeta di a hikan i tahod a Dios,” kon na Dios. <sup>12</sup> Isu, gipu ta kona hito, makatandiyam tam a masapul a tumabbeg kitam nokkan ha Dios gipu ha ngamin a ginimigimet tam ha ide a lutak.

*Awan mos Pagliwatan i Kabsat mo*

<sup>13</sup> Isu, awan kitam a maghinukom, nu awan a nanakaman tam a awan tam pagliwatan i kabsat tam onu maggimet ha maski nu anya a pakaliwatan na. <sup>14</sup> Niyaen, ha nikan, gipu ha pagpakiesesa ko ha ni Apo Jesus, makatandiyam ko a awan ha kanan a anegan na Dios. Ngem nu nakaman na esa a maneg i makalalakase a kanan, magbalin ito a maneg ha nikuna. <sup>15</sup> Niyaen, nu pasaketan mo i nakam na kabsat mo gipu ha kanan mo, magliwat ka dalla, a awan mo hikuna ayayatan a tahod. Ket natay man ni Cristu gipu ha iday a kabsat mo. Isu a ayatan mos hikuna, ket awan mo dan dadailan i panahod na gipu ha kanan mo. <sup>16</sup> Magingat kitam. Nu atoy i ugali a mappiya ha nikaw, ngem mangpaliwat ha agagum mo, awan mo ugalian ito, gipu ta i magimet ket mangpalimed ha ugali mo kas man manahod. <sup>17</sup> Gipu ta, ha nikitam a magpasakop ha Paghariyan na Dios, awan a mas mangina i kanan tam onu inoman tam. I mas mangina ha nikitam a gimetan tam i nalinteg ha pagayatan na Dios. Ket gimetan tam i malinteg ken mappiya. Ket magragsak kitam gipu ha Espiritu na Dios. <sup>18</sup> I magserbe ha ni Cristu a kona hito, paragsakan na i Dios, ket madedeyaw hikuna ha saguppang na totolay.

<sup>19</sup> Isu, masapul a gimetan tam i makadaggap ken makapapigsa ha kakalan tam a manmanahod. <sup>20</sup> Awan tam mina dadailan i panahod na agagum tam gipu ha kanan tam. Mabalina a kanan i maski nu anya, ngem

madukas nu pagliwatan tam i sabasabali gipu ha kanan tam. <sup>21</sup>Isu, mappiya nu awan tam gimetan i maski nu anya a pakasulisogan na panahod na kabsat tam. Mappiya nu awan kitam magkan ha maneg a kanan, onu maginum ha arak, o maski nu anya a pakaliwatan na kabsat tam.

<sup>22</sup> Mappiya ha nikaw, nu makatandiyen mo a maway-awaya ka a magkan ha maski nu anya. Ngem iday a pagkatandi mo i para ha nikaw la ha pinakiuseg mo ha Apo Dios. Awan mos pilitan i agagum mo gipu ha bukod mo a pagkatandi. Mahusay i awan mariribuk ha nakam na nu manggimet hikuna ha pinagpili na. <sup>23</sup> Ngem nu magduwaduwa hikuna ha kanan na, ket kanan na paman, magliwat hikuna. Ta pinagliwat na i panahod na nakam na. Makatandiyen tam mina ide: Ha maski nu anya a gimetan na tolay, nu awan umayun ha panahod na, magliwat hikuna.

## 15

### *Nanakaman Tam Mina I Agagum Tam*

<sup>1</sup> Ha nikitam a mapigsa ha panahod tam, ket awan magduwaduwa, anusan tam mina hidi a malupoy ha panahod di. Awan la i baggi tam i nanakaman tam, <sup>2</sup> nu awan a nanakaman na kada esa i agagum na, penu daggapan tam hidi, a papigsaan tam hidi ha panahod di. <sup>3</sup> Ta kona ha ide i pangaregan tam ha ni Cristu. Ta bakkan i baggi na a mismo i ninakam na, nu awan i Apo Dios a nagserbiyan na. Ket kona ha nesurat ha Libro na Dios, “Apo Dios,” kon ni Cristu, “ha ngamin a pinaglimad di ha nikaw, linimadan diyak bila.”

<sup>4</sup> Niyaen, ha ngamin a nesurat isu kona hito i nagipuwan ha inadal tam. Gipu ta nabasa tam ide ha libro na Dios makaanus kitam ha rigat ken maparigta i panahod tam penu namnamaan na Dios i mangtongpal

ha amin inkari na. <sup>5</sup> Ket Apo Dios bila i pagipuwan na anus ken mangparigta. Hikuna mina i magpabalin ha nikam hanggan magisesa i nakam moy ngamin, gipu ha pinaguseg moy ha ni Jesu-Cristu, a ahegan tam. <sup>6</sup> Ket nu kona hito, makipagisesa kam ha pinagdeyaw moy ha Dios a Hama na Happo tam a Jesu-Cristu.

*Giwatan moy i kada esa, Maski nu Judyo onu Bakkan a Judyo*

<sup>7</sup> Isu, giwatan moy i kakalan moy a manmanahod a kona ha pinanggiwat ni Cristu ha nikam, penu medeydeyaw i Dios. <sup>8</sup> Ta ipeta ko ha nikam a nagbalin ni Cristu a kona ha tagabu na Judyo a hidi, penu mepaenta na a mapagtalkan i Dios, gipu natungpal na i inkari na Dios ha minappo na Judyo a hidi, <sup>9</sup> ngem atoy manon a sabali a kagiyon na a umangay ni Cristu ta magdeyaw bila i bakkan a Judjudyo ha Dios gipu ha kagbi na ha nidi. Kona ha nesurat ha Libro na Dios, a

“Apo Dios, maski ha henan na bakkan a hidi a Judio, mak-iusegak ha nidi a magdayaw ha nikaw. Dayawan mi ka gipu ha kansiyon mi,” kon ni Kristu ha Dios.

<sup>10</sup> Ket nesurat bila, “Makipagragsak kam, hikam a bakkan a Judyo. Usigan moy i totolay na Dios a makipagragsak!”

<sup>11</sup> Ket nesurat manon, “Deyawan moy i Apo Dios, hikam ngamin a bakkan a Judyo. Ipigsa moy i pinagdeyaw moy, hikam ngamin a totolay!”

<sup>12</sup> Ket nesurat paman ni Isayas, “Atoy nokkan i meenak ha kaputotan ni Hari Dabid a annak ni Jesse, ket hikuna i maghari ha bakkan a hidi a Judyo. I Maghari aye i namnamaan di.”

<sup>13</sup> I Dios i paggipuwan na namnama tam. Magkararagak ha nikuna a atdinan nakam ha tahod a ragsak ken talna



gipu ha panahod moy ha nikuna, penu dumakkal a dumakkal i namnama moy gipu ha pinnakabalin na Espiritu na Dios a magdagap ha nikam.

<sup>14</sup> Kakabsat, katandi ko dan a mahusay i ugali moy, ket malaing kam ha pagitoldu ni Cristu, ket makapagtinoldu kam. <sup>15</sup> Ngem maski nu kona hito, nagdiretsowak ha balakad ko ha nikam, ha surat ko aye. Ket kayat ko la a magpanakam ha nikam megipu ha kappal a mangina a bagbagay. Awanak masaniki a magbalakad ha nikam a kona hito, gipu ta inyatad na Dios ha nikan <sup>16</sup> i kabaelan ko a magpatagabu ha ni Jesu-Cristu, gipu ta mangibaheta ak dod ha Mappiya a Baheta na Dios ha nikam a bakkan a Judyo. Ket kona ha atoy i pangiwagah ko ha Dios ha tarabaho ko aye. Ta nu manahod kam ha ide a Baheta na Dios, ket magbalin kam a kona ha pangiwagah ko ha Dios, a kona a hikan mina i esa a padi. Ket matalak hikuna a gumiwat ha nikam, ta inbukod nakam na Espiritu na Dios, penu magserbe kam ha nikuna.

<sup>17</sup> Anyan i kinadakkal na kabaelan ni Jesu-Cristu! Isu, gipu ha pinagsakop na ha nikan ken pinakipagisesa ko ha nikuna, awanak masaniki a mangipeta ha ngamin a tarabaho ko ha Dios. <sup>18</sup> Magturedak dod a mangipeta, ngem awan ha ipeta ko nu awan la i ginimet ni Cristu gipu ha nikan. Ta ginimet na i baggi ko a mangidilan ha bakkan a hidi a Judyo. Ket niyaen, makpal ha nidi i umusoseg ha Dios. Pinagbalin na ak ha ngamin a kagi ko ken pinaggimet ko. <sup>19</sup> Maski pinagbalin na ak a maggimet ha milamilagro, gipu ha kaddat na Espiritu na Dios. Isu i gipu na a ginimet ko i ngamin a kabaelan ko, a nangikasaba ha Baheta na Dios megipu ha ni Cristu. Nangrugi idi naghenak ha Jerusalem, ha abagatan, hanggan ngamin a pinaglakad ko, hanggan ha bayan a Iliriko, ha amiyanan. <sup>20</sup> Panggep ko a ikasaba i Baheta na Dios ha dagenday a

lugar a awan pala ha nakateman megipu ha ni Cristu. Nu atoy dan i nangibaheta ha nidi, madiyan ko manon hidi a tolduwan, ta makpal i awan pala nakateman. Ket magagitak a makepeta ha nidi megipu ha ni Cristu. <sup>21</sup> I awan pala a hidi a nakabaheta panggep hanikuna, makatandiyan di hito. Ket ha nidi a awan pala matolduwan panggep hanikuna ket matolduwan nakam hidi.

### *Kayat ni Pablo a Magpasiyal ha Roma*

<sup>22</sup> Ide i gipu na a namin-makpal a nataktakak a umangay ha nikam ha Roma, gipu ha ngamin a pinagitoldu ko ha sabasabali a lugar. <sup>23-24</sup> Ngem niyaen, gipu ta nobos ko dan i tarabaho ko ha dagenday a lugar, maggayakak a pumasiyal ha nikam ha Roma. Ta naalay dan a panggep takam a pasiyalan. Isu, kayat ko a humuyot ha nikam nokkan nu lumakadak ha ili a Espanya. Ket namnamaan ko bila a daggapanak moy, penu makatulosak ha Espanya.

<sup>25</sup> Ngem ha palungo, umangayak ha Jerusalem a mangitugan ha korinat, a pangdaggap mi ha manahod a hidi hay. <sup>26</sup> Ta atoy i marigatan a hidi. Ket idi nabaheta na kapikapilya ha bayan a Masedonia ken Gresia, ninakam di a mangiyatad ha sagut a pangdaggap di ha napobre a manmanahod ha Jerusalem. <sup>27</sup> Awan ha sabali nu awan a hidi la a mismo i makinnakam a dumaggap. Ket tahod a kona mina hito i nakam di. Tahod a aguman mina na bakkan a Judyo i Judyo a hidi. Ta kona nu keggahut i bakkan a hidi a Judyo ha Judyo a hidi. Keggahut hidi, ta nagiwat di dan i kakkagi na Dios gipu ha Judyo a hidi. Isu, mappiya bi nu igiwat di ha Judjudyo i kasapulan di.

<sup>28</sup> Nokkan, nu malpas i pangitugan ko aye ha Jerusalem, humektatak a magpa-Espanya. Ket humuyotak ha nikam ha Roma. <sup>29</sup> Ket katandi ko dan, a nu umangayak ha

nikam, pagbalinan na ak ni Cristu a makapapigsa ha panahod moy.

<sup>30</sup> Niyaen kakabsat, atoy i agedan ko ha nikam, gipu ha Happo tam a ni Jesu-Cristu ken gipu ha pinagayat moy a magipu ha Espiritu na Dios. Kakabsat, daggapanak moy bi ha kararag moy. Perpermi mina i pinagkararag moy, ta delikadu i kasasaad ko. <sup>31</sup> Ikararaganak moy bi, a malisiyan ko mina idagenday a Judjudyo a awan a manahod, a maghen ha Jerusalem. Ket ikararag moy bila a giwatan na ak na Judjudyo a manmanahod. Ket giwatan di mina ide a korinat a itugan ko ha Jerusalem a naggipu ha bakkan a hidi a Judyo. <sup>32</sup> Ket nu kona hito, nu ipalobus na Apo Dios, makadematak ha nikam a siraragsak. Ket malagen i nakam ko gipu ha pinakaenta ko manon ha nikam.

<sup>33</sup> Niyaen, matalna mina i nakam moy gipu ha Apo Dios a mangpatalna ha nikitam. Oni.

## 16

### *Pakikumusta ni Pablo ha Ilay na a Hidi*

<sup>1</sup> Atoy i esa a babbey a dumemat ha nikam nokkan. Ni Pebe i nagen na. Ket hikuna i esa a magserbe ha kapilya, ha ili a Senkreya. <sup>2</sup> Respitaran moy hikuna, ta sakop bila hikuna na Happo tam. Ket aguman moy hikuna ha maski nu anya a pakasapulan na, ta makpal i dinaggapan na. Maski hikan bi i esa a dinaggapan na.

<sup>3</sup> Niyaen, pakumustaan ko di Prisila ken Akila, a katra-bahowan ko a magserbe ha ni Jesu-Cristu. <sup>4</sup> Impusta di i biyag di gipu ha nikan. Ket awan la a hikan i magyaman ha nidi, nu awan bila i ngamin ha kapilya na bakkan a hidi a Judyo. <sup>5</sup> Ket ipakikumusta ak moy bi ha ngamin a makipaggimong ha bilay di Prisila.

Makpal pala i kayat ko a pakumustaan, ni Epeneto a katalakay ko. Hikuna i pumalungo a manahod ha ni Kristu ha Probinsya na Asia. <sup>6</sup> Pati ni Maria a nagtarabaho ha perpermi penu makadaggap ha nikam. <sup>7</sup> Pati ni Adroniko ken ni Junya, a kakalan ko a Judyo ko ken agum ko idi ha pagbaludan. Nagpalungo hidi ngem hikan a nanahod ha ni Cristu, ket madedeyaw hidi a apostol, penu magibaheta.

<sup>8</sup> Pakumustaan ko bila ni Ampliyato, a katalakay ko gipu ha Apo Cristu. <sup>9</sup> Pati ni Urbano, a katrabahowan tam ha pinagserbe ha ni Cristu. Pati ni Estakis a katalakay ko. <sup>10</sup> Pakumustaan ko ni Apeles. Maski ha ngamin a pakarigatan na, awan na babawiyen i panahod na hani Cristu. Pakumustaan ko i pamilya ni Aristobulo. <sup>11</sup> Pati ni Herodion a kabagis ko, ken ngamin a manmanahod ha pamilya ni Narsiso.

<sup>12</sup> Pakumustaan ko ni Tripena ken ni Triposa a magserbe ha ni Apo Cristu. Pati ni Persis, a ayayatan na ngamin ha kapilya. Magagit hikuna a babbey magserbe ha ni Apo Cristu. <sup>13</sup> Pati ni Rupo. Katandiyan na ngamin a mapigsa i panahod na. Pati ni inang ni Rupo, a nangibilang ha nikan a kona ha esa a annak na. <sup>14</sup> Pati di Asinkrito, Plegonte, Hermes, Patrobas, Hermas ken ngamin a kabsat tam a agagum di. <sup>15</sup> Pati di Pilologo ken Julia, ni Nereo ken i kabiyen na, ni Olimp as ken ngamin a totolay na Dios a agagum di.

<sup>16</sup> Maginuhon kam ha mahusay, ayun ha pinaginayat moy. Pakumustaan nakam na ngamin a manmanahod ha ni Cristu.

<sup>17</sup> Niyaen kakabsat, iwadan takam, a magingat kam ha totolay a magpasina ha manmanahod a hidi, a makibiyang hidi ha panahod moy. Magsenti hidi ha pagitoldu ni Jesu-Cristu a inadal moy. Adiyowan moy hidi. <sup>18</sup> Ta awan hidi

magserbe ha ni Cristu a Happo tam, nu awan ha bukod di a kayat la ha baggi di a pagayatan di. Ket allilawan di i maanus a hidi gipu ha inaamakan a pagbalikas di ken ngamin a karkari di. <sup>19</sup> Kona hito i pagiwadan ko ha nikam, ta maski nu makpal dan i nakabaheta megipu ha pinaguseg moy ha ni Cristu, ket pagragsakan ko ide, ngem kayat ko paman a malaing kam ha paggimi-gimet a mal-integ, ket masaniki kam mina a maggimet ha madukas. <sup>20</sup> Ket ha Dios a mangpatalna ha nikitam, awan maalay ket pangabakan na kam ha ni Satanas, ket kona ha esa a maghamset ha buntok na ulag.

Atoy mina ha nikam i kagbi na Hapo tam a Jesu Kristu.

<sup>21</sup> Pakumustaan nakam ni Timoteo, a katrabahowan ko. Ket magpakumusta bila di Lusiyo, Jason ken Sosipatro, a kakalan ko a Judyo.

<sup>22</sup> (Hikan ni Tersio, a agum ni Pablo. Pinagsurat na ak ha ide a surat. Ket pakumustaan takam bila. Ta manahod kitam ngamin ha ni Apo Cristu.)

<sup>23</sup> Pakumustaan nakam ni Gayo, a nangpadagus ha nikan, ken makinbilay ha paggimongan na manahod a hidi ha ihe. Pakumustaan nakam bila ni Erasto, a tesorero na ili aye, ken ni Kuarto, a kabsat tam.

<sup>24</sup> Atoy mina ha nikam ngamin i kagbi na Happo tam a Jesu-Cristu. Oni.

<sup>25</sup> Madeydeyaw i Dios! Mabalin nakam a papigsaan gipu ha pagitoldu ko megipu ha ni Jesu-Cristu. Naalay dan a awan nebaheta ide a Mappiya a Baheta. <sup>26</sup> Ngem i Dios i nangipakatandi gipu ha surat na minahagpugto a hidi. Ngem i Dios a awan ha palungo ken awan ha Kahad, inbon na ha ni kitam a ide a baheta mepakatandi ha ngamin a totolay.

<sup>27</sup> Deyawan tam i Dios a isesa a malaing ha ngamin. Madeydeyaw hikuna ha magnanayon gipu ha ni Jesu-Cristu. Oni.

## Agta, Dupaninan

Agta, Dupaninan: Agta, Dupaninan (New Testament)

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Agta, Dupaninan)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-10

---

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 30 Mar 2022

6a8fb5a9-0632-5c94-80a2-f4736ccf3652